

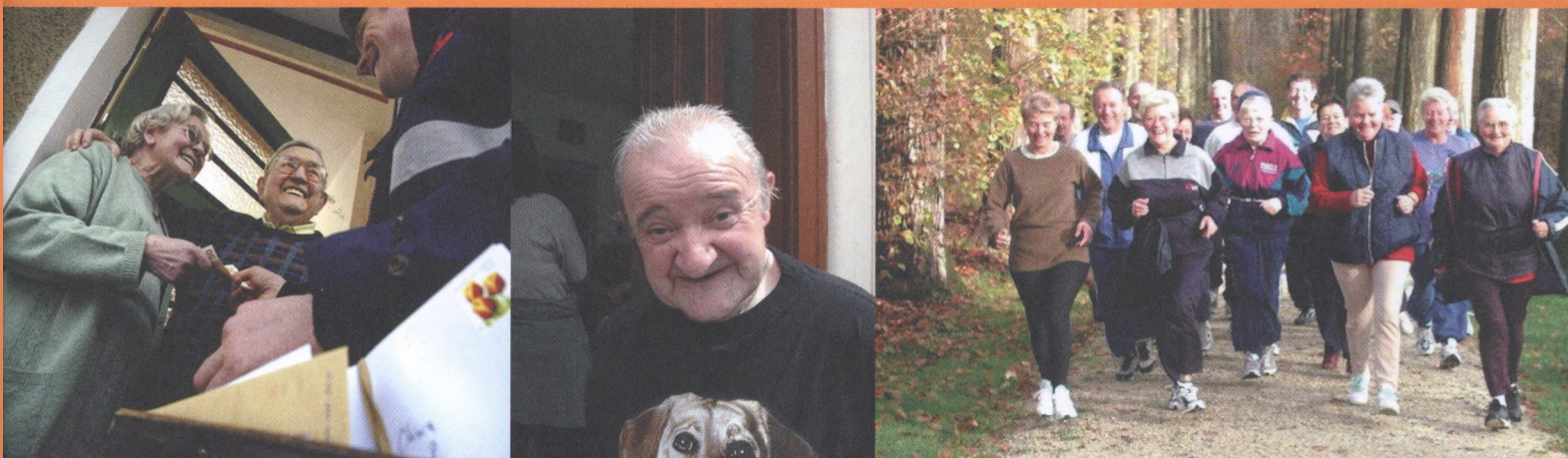
480 { Αρχείο
Κοινωνικά - Νομικά
Πρωτόκολλοι

EL

Έργο

AGE/inc

Δώστε Φωνή στους Ηλικιωμένους που
Βιώνουν Φτώχεια και Κοινωνικό
Αποκλεισμό!

Σεπτέμβριος 2007

The European Older People's Platform
La Plate-forme européenne des Personnes âgées

Περιεχόμενα

Συνοπτική Περίληψη

Κύριες δραστηριότητες	3
Εκβάσεις	3

Παρουσίαση Έργου

AGE/inc στο πλαίσιο της ΕΕ	4
AGE/inc κύρια χαρακτηριστικά	4

I. Η Εργαλειοθήκη του Εργαστηρίου

Πλαίσιο: Ευρωπαϊκή διαδικασία κοινωνικής ένταξης	7
Γιατί αυτή η εργαλειοθήκη;	7
Η φιλοσοφία της συμμετοχής	7
Το κίνητρο για την οργάνωση συμμετοχικών συναντήσεων	7
Περιεχόμενα εργαλειοθήκης	8

II. Απόψεις Ηλικιωμένων: Τι έχει σημασία

Μεταφορά – Εμπειρία από την Τσεχία	9
Περίθαλψη της Υγείας – Εμπειρία από τη Γαλλία	9
Επαγγελματική Κινητοποίηση των ηλικιωμένων άνω των 50 ετών – Εμπειρία από τη Γερμανία	10
Φυλή και Εθνικότητα – Εμπειρία από την Ελλάδα	11
Μακροπρόθεσμη περίθαλψη και υγεία για τους υπερήλικες και ευάλωτους – Εμπειρία από την Ιρλανδία	12
Στέγαση και Θέρμανση – Εμπειρία από τη Λιθουανία	12
Εισόδημα – Εμπειρία από το Ηνωμένο Βασίλειο	13

III. Συστάσεις για τις οργανώσεις των ηλικιωμένων

Πώς θα συνενωθούν οι διαδικασίες κοινωνικής ένταξης της ΕΕ και του ΟΗΕ;	15
Ποια μηνύματα κοινής πολιτικής υπεραμύνονται καλύτερα τα δικαιώματα των ΗΒΦ;	16
Πώς να συμμετέχετε πιο αποτελεσματικά στις δημόσιες διαβουλεύσεις.	18
Πώς μετράται η αποτελεσματικότητα της πολιτικής κοινωνικής ένταξης;	20
Ποιες είναι οι προτεραιότητες στο έργο του AGE για την κοινωνική ένταξη;	21

Συμπεράσματα

Πρόλογος

Η προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ηλικιωμένων ατόμων, συμπεριλαμβανομένων των υπερηλίκων και πιο ευπαθών, πάντα βρισκόταν στο επίκεντρο του έργου του AGE, του οποίου η αποστολή είναι να εκφράσει και να προάγει τα συμφέροντα των ατόμων ηλικίας άνω των 50 ετών, της ταχύτερα αυξανόμενης ομάδας των κοινωνιών μας.

Στην αναζήτηση λύσεων για την κάλυψη των αναγκών και προσδοκιών των ηλικιωμένων, το AGE ζητά από τους υπεύθυνους χάραξης των πολιτικών να αντιμετωπίσουν όχι μόνο τους αυστηρά σχετιζόμενους με το εισόδημα κινδύνους, αλλά επίσης να ασχοληθούν με τη γενική απειλή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των ζητημάτων κοινωνικής απομόνωσης, έλλειψης συμμετοχής στα κοινά, εμποδίων πρόσβασης στις βασικές κοινωνικές και υγειονομικές υπηρεσίες καθώς και των πολιτιστικών δραστηριοτήτων, ανισοτήτων των φύλων, αδύναμης υποστήριξης των γειτονιών κλπ.

Το έργο AGE/inc έδωσε μια μοναδική ευκαιρία για την καλύτερη κατανόηση των διαφόρων εθνικών πλαισίων και εμπειριών φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού. Επίσης, έδωσε τη δυνατότητα στο AGE και τους εταίρους να ανταλλάξουν γνώσεις και εμπειρίες βέλτιστων πρακτικών σχετικά με το πώς να συμπεριλάβουν στην πολιτικό διάλογο τους ηλικιωμένους που αντιμετωπίζουν τον κοινωνικό αποκλεισμό.

Πιο σημαντικό, με τη βοήθεια της εργαλειοθήκης εργαστηρίου του AGE/inc, οι εταίροι του έργου οργάνωσαν μια σειρά από συμμετοχικές συναντήσεις για ηλικιωμένους που βιώνουν τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό και με τον τρόπο αυτό κατάφεραν να τους συμπεριλάβουν στο σχεδιασμό, την εφαρμογή και την παρακολούθηση των Εθνικών Σχεδίων Δράσης 2006 σχετικά με την κοινωνική ένταξη.

Τώρα που το έργο ολοκληρώθηκε, τα μέλη του AGE έχουν δεσμευθεί να συνεχίσουν τις προσπάθειές του προκειμένου να ενδυναμώσουν το ρόλο των ηλικιωμένων στη χάραξη της πολιτικής κοινωνικής ένταξης. Ευελπιστούμε ότι με την υποστήριξη της εργαλειοθήκης του AGE/inc και της νεοσυσταθείσας ομάδας ειδικών μας θα καταφέρουμε να βοηθήσουμε όλα τα μέλη μας να οργανώσουν παρόμοιες συναντήσεις, προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα στους ηλικιωμένους που βιώνουν τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό να εξηγήσουν άμεσα στους εθνικούς και ευρωπαϊούς υπεύθυνους χάραξης των πολιτικών τι σημαίνει να είσαι ηλικιωμένος και κοινωνικά αποκλεισμένος και τι είναι αυτό που μπορεί να γίνει προκειμένου να τους βοηθήσει να ζήσουν αξιοπρεπώς ως ηλικιωμένοι.

Anne-Sophie Parent
Διευθύντρια AGE

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Κύριες δραστηριότητες

Το έργο AGE/inc εξέτασε το ρόλο των ηλικιωμένων που βιώνουν τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό στην εφαρμογή και την περαιτέρω βελτίωση των Εθνικών Σχεδίων Δράσεων για την κοινωνική ένταξη (ΕΣΔ). Προκειμένου να διευκολυνθεί η συμμετοχή των ηλικιωμένων σε αυτή τη διαδικασία, το AGE/inc ανέπτυξε μια εργαλειοθήκη εργαστηρίου ως μια μεθοδολογία για την οργάνωση συμμετοχικών συναντήσεων με τους ηλικιωμένους. Η ιδέα πίσω από την παραγωγή του εν λόγω εργαλείου ήταν ότι οι ηλικιωμένοι που βιώνουν τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό πρέπει να έχουν την ευκαιρία να ακουστούν και κυρίως να εισακουστούν – με τη φωνή και τις ανησυχίες τους να αντανakλώνται στον πολιτικό σχεδιασμό και τη λήψη αποφάσεων σε όλα τα επίπεδα.

Αξιοποιώντας την ευκαιρία της διεθνικής διάστασης του έργου, οι συμμετέχοντες αντάλλαξαν επίσης εμπειρίες και ορθές πρακτικές σχετικά με τη συμβουλευτική διαδικασία των ΕΣΔ σε εθνικό επίπεδο. Εξίσου σημαντικό είναι ότι οι συμμετέχοντες εξέτασαν τον τρόπο με τον οποίο η Ευρωπαϊκή διαδικασία κοινωνικής ένταξης έχει αμοιβαία ενδυναμωτική σχέση με δύο πρόσθετα σκέλη (δηλ. τις συντάξεις και την υγεία και τη μακροπρόθεσμη περίθαλψη) στην Ανοιχτή Μέθοδο Συντονισμού της κοινωνικής προστασίας και κοινωνικής ένταξης (ΑΜΣ/ΚΠΚΕ), καθώς και με άλλες σχετικές διαδικασίες, όπως το Σχέδιο Δράσης για τη Γήρανση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Εκβάσεις

Εκτός από την εργαλειοθήκη εργαστηρίου, μια ευρεία ποικιλία συστάσεων προς όλους τους παράγοντες και σε όλα τα επίπεδα χάραξης πολιτικής δημιουργήθηκαν από το έργο, με στόχο περαιτέρω βελτιώσεις τόσο στο μηχανισμό της Ευρωπαϊκής διαδικασίας κοινωνικής ένταξης όσο και στο έργο του AGE για την ενδυνάμωση της ενεργούς συμμετοχής των ηλικιωμένων.

Με σκοπό τη μεγιστοποίηση του υπάρχοντος δυναμικού της ΑΜΣ/ΚΠΚΕ και της περαιτέρω ανάπτυξης, η **Ευρωπαϊκή Επιτροπή** πρέπει να εξετάσει:

- > Την υιοθέτηση μιας **προσέγγισης «μαθήματος ζωής» για τη φτώχεια και την κοινωνική ένταξη** τόσο στο σχεδιασμό όσο και την εφαρμογή,
- > Την παρότρυνση των εθνικών κυβερνήσεων να **συζητούν τακτικά με τα άτομα που επηρεάζονται από τη χάραξη των πολιτικών** ειδικά σε τοπικό επίπεδο,
- > Την προαγωγή μεθόδων και βέλτιστων πρακτικών σε ολόκληρη την ΕΕ σχετικά με τις **περιφερειακές και τοπικές στρατηγικές κοινωνικής ένταξης** και την διδασκαλία από αυτά τα διαφορετικά συμμετοχικά πρότυπα.

Η **Πλατφόρμα AGE** θα δομήσει το μελλοντικό της έργο πάνω στον αγώνα κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού μέσω:

> Της διεύρυνσης του **εύρους της ατζέντας του AGE για την κοινωνική ένταξη** ώστε να συμπεριλάβει θέματα όπως η κοινωνική και πολιτική συμμετοχή, η ανεπίσημη περίθαλψη υγείας, η εκπαίδευση, οι μεταφορές, οι νέες τεχνολογίες, η προστασία των καταναλωτών, ο πολιτισμός και ο τουρισμός, ο ρόλος των μέσω ενημέρωσης κλπ.

> Της κλήσης για την **εκ νέου ευθυγράμμιση των ορίων μεταξύ εθνικών και ΕΕ αρμοδιοτήτων** για τις κοινωνικές πολιτικές, καθώς το έργο παρείχε μια εκτενή λίστα ζητημάτων για τα οποία οι ηλικιωμένοι επιθυμούν να πάρει πρωτοβουλία η ΕΕ και να προτείνει λύσεις πολιτικής,

> Της έμφασης επανειλημμένως στην **έννοια της αξιοπρέπειας των ηλικιωμένων** διότι η έλλειψης της δέουσας γνώσης αυτής της έννοιας ενισχύει τον κοινωνικό αποκλεισμό.

«Ακόμα έχω επιθυμίες και ανάγκες, μόνο το σώμα μου είναι ασθενικό»

Συμμετέχων, Ιρλανδία

Η εμπειρία από την ακρόαση ομάδων ηλικιωμένων σε θέματα κοινωνικής πολιτικής περιγράφηκε από τους συμμετέχοντες στο έργο ως μια πολιτική διαδικασία και συνεπώς μια από τις κύριες προτεραιότητες του AGE θα είναι η διάθρωση του έργου του με τον τρόπο αυτό. Τέλος, η συμμετοχή των ηλικιωμένων που βιώνουν τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό θα περιλαμβάνει τις πιο ευάλωτες ομάδες, όπως οι ηλικιωμένες μετανάστριες, απομονωμένοι ηλικιωμένοι ή οποιοδήποτε ηλικιωμένοι δεν δύνανται να συμμετέχουν στην κοινωνία χωρίς συγκεκριμένη υποστήριξη.

AGE/inc στο πλαίσιο της ΕΕ

Το έργο AGE/inc χρηματοδοτήθηκε υπό μια ειδική πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος του Διεθνικού Προγράμματος Ανταλλαγής που έγινε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την ενθάρρυνση της διεθνικής ανάλυσης και συζήτησης σχετικά με τα μέτρα πολιτικής που αφορούν την ΑΜΣ/ΚΠΚΕ και συγκεκριμένα για την ανάπτυξη και εφαρμογή των ΕΣΔ για την κοινωνική ένταξη. Η εκτέλεση του έργου AGE/inc συνέπεσε με την περίοδο προετοιμασίας από τα Κράτη-Μέλη των ΕΣΔ 2006 στο πλαίσιο του εναρμονισμένου πλαισίου ΑΜΣ που καλύπτει την κοινωνική προστασία και τις διαδικασίες κοινωνικής ένταξης μαζί. Έτσι, όλες οι διαφορετικές δραστηριότητες του έργου εστίασαν στα διαδοχικά στάδια του γύρου των ΕΣΔ 2006: διαβούλευση, προετοιμασία, εφαρμογή και παρακολούθηση.

AGE/inc Κύρια χαρακτηριστικά

Στόχοι

> Ενίσχυση της συμμετοχής των ηλικιωμένων

Αναγνωρίζεται ευρέως ως θεμελιώδης αρχή της Ευρωπαϊκής διαδικασίας κοινωνικής ένταξης ότι όλοι οι παράγοντες πρέπει να συμμετέχουν στην ανάπτυξη των λύσεων για τον αγώνα κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού προκειμένου να χαραχθούν και να εφαρμοστούν οι πολιτικές όσο πιο επιτυχώς είναι δυνατόν. Ενώ η αρχή αναπτύσσεται θεωρητικά, η πραγματικότητα είναι ότι ακόμα υφίσταται χάσμα μεταξύ αυτών που βιώνουν τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό, μαζί με αυτούς που εργάζονται άμεσα με αυτούς τους ανθρώπους σε πρώτη βάση και αυτών που είναι υπεύθυνοι για τη χάραξη πολιτικών. Επομένως το έργο αναζήτησε λύσεις για να:

- > Βελτιώσει τη συμμετοχή των ΗΒΦ και αυτών που εργάζονται μαζί τους στο ύπαιθρο στον πολιτικό διάλογο και τις διαδικασίες χάραξης πολιτικής σε όλα τα επίπεδα της διαδικασίας κοινωνικής ένταξης,
- > Βελτιώσει και διευρύνει την αποτελεσματικότητα αυτής της δίπτυχης συμμετοχής, εξασφαλίζοντας ότι η φωνή των ΗΒΦ όχι μόνο θα ακουστεί αλλά και θα εισακουστεί, θα ληφθεί υπόψη και θα αντανακλαστεί

«Μεγάλωσα τα παιδιά μου με αυτό το μικρό κουτί εδώ (γυάλιζε παπούτσια στο δρόμο). Όλη μου η ζωή ήταν δύσκολη. Τα παιδιά μου άρχισαν από νωρίς να δουλεύουν. Ζουν φτωχικά και δεν έχουν ασφάλιση. Τι να κάνω τώρα; Να πεθάνω;»

κύριος Χασάν, 64, Μουσουλμάνος στην Αθήνα, Ελλάδα

στις πολιτικές αποφάσεις στη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό, π.χ. στα ΕΣΔ.

> Περαιτέρω ανάπτυξη πολιτικής στη διαδικασία κοινωνικής ένταξης

Τα δύο χρόνια του AGE/inc ακολούθησαν στενά τις εθνικές διαδικασίες χάραξης των ΕΣΔ και διευκόλυναν την ανάπτυξη των πολιτικών αποφάσεων στις πραγματικότητες που αντιμετωπίζονταν. Όμως, το έργο δεν περιορίστηκε στη διαδικασία χάραξης. Καθώς η διαδικασία κοινωνικής ένταξης προχώρησε κατά τη διάρκεια του έργου, οι διαβουλεύσεις των κυβερνήσεων με τις οργανώσεις των ηλικιωμένων, η αποτελεσματικότητα των διαβουλεύσεων και η υλοποίηση των δεσμεύσεων των ΕΣΔ καθώς και ο ρόλος των ομάδων ηλικιωμένων στην παρακολούθηση και εφαρμογή των εν λόγω δεσμεύσεων αξιολογήθηκαν.

> Ενδυνάμωση των σχέσεων με άλλες διαδικασίες που αφορούν την κοινωνική ένταξη

Το έργο έφερε κοντά τους ειδικούς επί των πολιτικών και τις οργανώσεις ηλικιωμένων για την αξιολόγηση της γενικά παραμελημένης αλληλεπίδρασης και των πιθανών θετικών συνεργιών μεταξύ της Ευρωπαϊκής διαδικασίας κοινωνικής ένταξης και άλλων σχετικών διεργασιών, όπως το Διεθνές Σχέδιο για τη Γήρανση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών ή τα άλλα δύο σκέλη της ΑΜΣ (συντάξεις και υγεία και μακροπρόθεσμη περίθαλψη) στο πλαίσιο της εναρμόνισης της κοινωνικής προστασίας και της κοινωνικής ένταξης.

Χρονική διάρκεια

Η συνολική διάρκεια του έργου, από τον Ιούλιο του 2005 έως τον Ιούλιο του 2007, έδωσε τη δυνατότητα σε ορισμένους συμμετέχοντες να ασχοληθούν με την ανάπτυξη και παρακολούθηση της εφαρμογής των ΕΣΔ 2006 σε εθνικό επίπεδο.

> 2006

Καθ' όσο η διαδικασία θέσεως στόχων, η προετοιμασία και δημοσιοποίηση των ΕΣΔ 2006 έλαβε χώρα στις αρχές του 2006, οι εταίροι του έργου παρακολούθησαν: 1) το βαθμό στον οποίο οι εθνικοί στόχοι αναγνώρισαν τη σοβαρότητα της πραγματικότητας που βιώνουν οι ηλικιωμένοι, 2) αν οι ομάδες των ηλικιωμένων ακούστηκαν αποτελεσματικά από τις κυβερνήσεις, 3) αν τα προκύπτοντα ΕΣΔ ορίζουν κατάλληλες πολιτικές, στόχους και πόρους για την αντιμετώπιση της φτώχειας που βιώνουν οι ηλικιωμένοι, και 4) το βαθμό στον οποίο οι δεσμεύσεις όντως τηρήθηκαν.

> 2007

Όταν οι εθνικές κυβερνήσεις ξεκίνησαν την υλοποίηση των δεσμεύσεων που τέθηκαν στα ΕΣΔ 2006, ήταν ακόμα πολύ νωρίς για να υπάρξει σημαντική πρόοδος στην ανάπτυξη πολιτικών, δηλαδή να αναλυθεί αν οι δεσμεύσεις στις πολιτικές μπορούσαν να συνδεθούν με το παραγόμενο έργο από τα εργαστήρια με τους ΗΒΦ, τα οποία και πραγματοποιήθηκαν στην αρχή του

έργου. Αυτός ο περιορισμός χρόνου σήμαινε ότι το έργο αναζητούσε περισσότερο τρόπους με τους οποίους οι κυβερνήσεις προσέγγιζαν το έργο υλοποίησης των δεσμεύσεων του και το βαθμό στον οποίο συμπεριλάμβαναν τις ομάδες ηλικιωμένων και τις ενώσεις τους σε όλα τα στάδια της διαδικασίας, συμπεριλαμβανομένης της φάσης παρακολούθησης.

Μεθοδολογία

> Τοπικά εργαστήρια για τον προσδιορισμό των αναγκών και αιτημάτων των ηλικιωμένων

Το έργο, τον πρώτο χρόνο, χρησιμοποίησε δοκιμαστικά εργαστήρια στις επτά συμμετέχουσες χώρες για την ανάπτυξη μιας τελικής εργαλειοθήκης εργαστηρίου. Τα δοκιμαστικά εργαστήρια προσδιόρισαν επίσης ορισμένες επείγουσες ανάγκες και αιτήματα που έθεσαν οι ΗΒΦ (βλέπε ενότητα II), τα οποία συζητήθηκαν σε εθνικές συναντήσεις που πραγματοποιήθηκαν σε επτά χώρες των εταίρων. Όπου ήταν δυνατόν, αυτές οι συναντήσεις διατύπωσαν τελικά βασικά μηνύματα πολιτικών για να προωθηθούν από τις οργανώσεις των ηλικιωμένων στις διαβουλεύσεις των ΕΣΔ 2006.

> Διεθνικές ανταλλαγές των βέλτιστων πρακτικών των ενώσεων ηλικιωμένων

Τα βασικά μηνύματα πολιτικών ελήφθησαν από τις οργανώσεις των ηλικιωμένων και ενσωματώθηκαν στη διαδικασία προετοιμασίας των ΕΣΔ 2006. Σε κάθε στάδιο διαβούλευσης των ΕΣΔ 2006, πραγματοποιούταν μια διεθνική συνάντηση του AGE/inc (βλέπε ενότητα II) για να αξιολογείται ο βαθμός στον οποίο η φωνή των ηλικιωμένων που βιώνουν τη φτώχεια και αυτών που εργάζονται μαζί τους λαμβάνεται υπόψη από τους εθνικούς υπεύθυνους χάραξης των πολιτικών και πώς μπορεί να βελτιωθεί η διαδικασία των ΕΣΔ στους επακόλουθους γύρους.

> Κατάρτιση στη χρήση των αποτελεσμάτων του έργου στο μέλλον

Τον δεύτερο χρόνο του έργου ακολούθησε μια περίοδος ανασυγκρότησης. Αυτή περιελάμβανε μια ακόμα διεθνική συνάντηση που έφερε κοντά τις οργανώσεις των ηλικιωμένων από τις επιλέξιμες χώρες με σκοπό να παρουσιαστούν τα αποτελέσματα και το παραγόμενο έργο και να υπάρξει κατάρτιση για το πώς να αξιοποιηθούν τα εν λόγω αποτελέσματα, ειδικά η εργαλειοθήκη εργαστηρίου, και να χρησιμοποιηθούν για να συνεχιστεί το έργο τους πέραν της διάρκειας του έργου AGE/inc. Στο μεταξύ, μια νέα σειρά εθνικών συναντήσεων πραγματοποιήθηκαν σε κάθε χώρα εταίρου για την ενημέρωση σχετικά με τα αποτελέσματα του έργου στους ηλικιωμένους που συμμετείχαν στα εργαστήρια τον πρώτο χρόνο.

> Διάδοση των εκβάσεων του έργου στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικών

Μια τελική συνάντηση στις Βρυξέλλες πραγματοποιήθηκε για να παρουσιαστούν τα αποτελέσματα του έργου σε πολιτικό ακροατήριο. Η συνάντηση αυτή,

οργανώθηκε σε συνεργασία με την Διακομματική Ομάδα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τη Γήρανση, έδωσε επίσης φωνή και εικόνα στους ηλικιωμένους που βιώνουν τη φτώχεια και το κοινωνικό αποκλεισμό, δηλαδή οι αντιπρόσωποι της ομάδας αυτής έδωσαν μαρτυρίες για να σκιαγραφήσουν τις διαφορές προκλήσεις και προβλήματα που αντιμετωπίζει ένας αυξανόμενος αριθμός ηλικιωμένων.

«Ίσως η κυβέρνηση θα πρέπει να ακούει περισσότερο τι έχει να πει ο απλός άνθρωπος».

Συμμετέχων, ΗΒ

Συμμετέχοντες Έργου

> Εταίροι

Οι εταίροι του έργου επιλέχθηκαν με βάση τις εμπειρίες τους στην ενασχόληση με θέματα κοινωνικού αποκλεισμού και ειδικά την ευρωπαϊκή διαδικασία κοινωνικής ένταξης από την πλευρά των ηλικιωμένων, καθώς και της προθυμίας τους να αναπτύξουν αυτή τη διαδικασία από την προοπτική της υπαίθρου. Εννέα οργανώσεις εταίρων εκπροσώπησαν επτά Κράτη-Μέλη της ΕΕ:

- > Zivot 90 (Τσεχία)
- > Fondation Nationale de Gérontologie – FNG [Εθνικό Ίδρυμα Γεροντολογίας] (Γαλλία)
- > Les petits frères des Pauvres [Οι μικροί αδελφοί των Φτωχών] (Γαλλία)
- > BAGSO (Γερμανία)
- > 50+ Ελλάς (Ελλάδα)
- > Irish Senior Citizens' Parliament [Ιρλανδικό Κοινοβούλιο Ηλικιωμένων] (Ιρλανδία)
- > Gabija Network (Λιθουανία)
- > Age Concern England (Μεγάλη Βρετανία)
- > Help the Aged (Μεγάλη Βρετανία)

Η παραπάνω συνεργασία εξασφάλισε μια καλή γεωγραφική κατανομή μεταξύ των οργανώσεων που είναι γνωστές και χαίρουν της εμπιστοσύνης του δικτύου AGE, καθώς αυτό ήταν κρίσιμο για να δοκιμαστεί η μεταφερότητα της εργαλειοθήκης εργαστηρίου σε διάφορα πολιτιστικά περιβάλλοντα και διαφορετικές καταστάσεις. Ήταν επίσης σημαντικό για την εύρεση διαφορών στη νοοτροπία της διαβούλευσης και για την παροχή ενδιαφερόντων ανταλλαγών εμπειριών στην ανάπτυξη της διαδικασίας κοινωνικής ένταξης σε εθνικό επίπεδο. Εξίσου σημαντικό ήταν ότι η συνεργασία εξασφάλισε την εκπροσώπηση διάφορων ειδικοτήτων, όπως, ηλικιωμένες γυναίκες (Gabija), εθελοντισμός (Les petits frères des Pauvres), γεροντολογία και έρευνα (La FNG και 50+ Ελλάς), αυτό-εκπροσώπηση (Irish Seniors Parliament) και διάκριση (Help the Aged).

> Άλλες επιλέξιμες χώρες συμμετοχής

Η συμμετοχή στις διεθνικές συναντήσεις AGE/inc ήταν ανοιχτή σε όλες τις ενώσεις AGE από άλλα κράτη-μέλη της ΕΕ, της ΕΖΕΣ και των χωρών υπό προσχώρηση. Η ενεργή συμμετοχή τους στο διάλογο εμπλούτισε τα τελικά αποτελέσματα του έργου και τις συστάσεις και εξασφάλισε την ευρύτερη διάχυση σε ολόκληρη την Ευρώπη.

«Όλοι οι πολιτικοί, διευθυντές και επικεφαλές των ΜΚΟ πρέπει να μιλήσουν σε απλή γλώσσα ώστε να τους καταλαβαίνουν όλοι οι άνθρωποι. Όταν θέλετε να μας κάνετε να πιστέψουμε σε κάτι, θυμηθείτε ότι δε μιλούμε όλοι πολιτικά! Κάποιο άνθρωποι χρησιμοποιούν απλές λέξεις».

Συμμετέχουσα, 81, Λιθουανία

> Άλλοι συμμετέχοντες

Άλλοι παράγοντες που συμμετείχαν στο έργο περιελάμβαναν:

> Ο Συνασπισμός κατά της Φτώχειας από το Ηνωμένο Βασίλειο παρείχε έναν ειδικό εργαλειοθήκη για να συμβάλει την εμπειρία του στην ανάπτυξη της εργαλειοθήκης και τη γνώση του στο σχεδιασμό του εργαστηρίου σε συνδυασμό με τη γνώση των εταίρων για τα θέματα που απασχολούν τους ηλικιωμένους,

> Εθνικές κυβερνήσεις, ειδικά των χωρών που φιλοξένησαν τις διεθνείς εκδηλώσεις του έργου για τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό που βιώνουν οι ηλικιωμένοι, κυρίως στην Τσεχία, τη Γερμανία, την Ιρλανδία, τη Λιθουανία και το Ηνωμένο Βασίλειο,

> Άλλοι παράγοντες συμπεριλαμβανομένων των περιφερειακών και τοπικών αρχών καθώς και άλλων ΜΚΟ που εργάζονται κατά του κοινωνικού αποκλεισμού και της φτώχειας παρευρέθησαν στις διεθνείς εκδηλώσεις (π.χ. EAON, EURAG, Ιρλανδικό Πρόγραμμα Καταπολέμησης της Φτώχειας κλπ).

I. Η ΕΡΓΑΛΕΙΟΘΗΚΗ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Η τελική εργαλειοθήκη που δημιουργήθηκε κατά τον πρώτο χρόνο του έργου ήταν ένα μεγάλο επίτευγμα του AGE/inc.

Πλαίσιο: Ευρωπαϊκή διαδικασία κοινωνικής ένταξης

Ένας από τους κύριους στόχους της εναρμονισμένης ΑΜΣ για την κοινωνική προστασία και την κοινωνική ένταξη είναι «καλή διακυβέρνηση, διαφάνεια και συμμετοχή των εμπλεκομένων στο σχεδιασμό, την εφαρμογή και την παρακολούθηση της πολιτικής». Σχετικά με την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, οι δράσεις της ΕΕ πρέπει να εξασφαλίσουν «ότι οι πολιτικές κοινωνικής ένταξης είναι καλά συντονισμένες και περιέχουν όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης και σχετικών παραγόντων, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων που βιώνουν τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό...»

Η χάραξη πολιτικών στον τομέα της φτώχειας παραμένει ευθύνη κάθε Κράτους-Μέλους της ΕΕ, αλλά η πρόοδος μπορεί να επιτευχθεί ταχύτερα και πιο αποτελεσματικά με την ανταλλαγή ιδεών, εμπειριών και μάθησης ανάμεσα στις χώρες. Η ΑΜΣ/ΚΠΚΕ προσφέρει ευκαιρίες στους ηλικιωμένους που βιώνουν τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό να συμμετέχουν ενεργά στους διαλόγους για τις πολιτικές σε εθνικό επίπεδο.

Γιατί αυτή η εργαλειοθήκη;

Η εργαλειοθήκη AGE/inc σχεδιάστηκε για να προάγει τη συμμετοχή των ΗΒΦ, μαζί με τις σχετικές οργανώσεις, στην ανάπτυξη και εφαρμογή των εθνικών στρατηγικών κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Το περιεχόμενο και οι αρχές της εργαλειοθήκης AGE/inc βασίστηκαν ευρέως στο έργο που εκπονήθηκε από το Συνασπισμό Κατά της Φτώχειας του Ηνωμένου Βασιλείου το 2004 στο πλαίσιο της εκστρατείας "Get Heard", «μιας συμμετοχικής διαδικασίας σχεδιασμένης για να δίνει τη δυνατότητα στα άτομα που βιώνουν τον κοινωνικό αποκλεισμό να εκφράζουν τις απόψεις σχετικά με τις πρωτοβουλίες και τις πολιτικές της κυβέρνησης για την καταπολέμηση της φτώχειας». (Βλέπε: www.ukcap.org/getheard)

Η εργαλειοθήκη δοκιμάστηκε και χρησιμοποιήθηκε από τους εταίρους του έργου για την οργάνωση μιας σειράς 47 τοπικών εργαστηρίων σε επτά χώρες που ενώνουν τις φωνές περίπου 1.000 ηλικιωμένων. Δύο εθνικές συναντήσεις ακολούθησαν σε κάθε συμμετέχουσα χώρα για να αναπτυχθούν οι βασικές συστάσεις για τη μελλοντική χρήση της εργαλειοθήκης AGE/inc και τη διαμόρφωση των μηνυμάτων πολιτικής προς ενσωμάτωση στην προετοιμασία των ΕΣΔ του 2006.

Μετά τη μετάφραση της τελικής έκδοσης της εργαλειοθήκης σε 19 γλώσσες της ΕΕ, η εργαλειοθήκη προωθήθηκε στα μέλη του AGE σε όλες της επιλέξιμες χώρες του προγράμματος, δίνοντας μια βάση για τη συμμετοχή των ΗΒΦ και των οργανώσεών τους στη διαδικασία κοινωνικής ένταξης κατά τη διάρκεια του έργου και μετά.

Η φιλοσοφία της συμμετοχής

Οι επιτυχείς πολιτικές που βγάζουν τα άτομα από τις καταστάσεις φτώχειας/ κοινωνικού αποκλεισμού και αποτρέπουν άλλους από το να εισέλθουν σε τέτοιες καταστάσεις απαιτούν υπεύθυνους χάραξης πολιτικών που κατανοούν τις πολυπλοκότητες των εν λόγω καταστάσεων και τις εμπειρίες των ατόμων που επηρεάζονται άμεσα. Τα άτομα που βιώνουν τη φτώχεια/ κοινωνικό αποκλεισμό έχουν άμεση εμπειρία, οπότε και είναι ειδικοί στα θέματα που επηρεάζουν την κατάστασή τους. Αυτό πρέπει να ακουστεί ως μέρος του πολιτικού διαλόγου με στόχο τόσο την αποφυγή λαθών πολιτικής όσο και την ενθάρρυνση της έμφασης στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Έτσι, οι στόχοι των συναντήσεων είναι:

- > Να δοθεί δυνατότητα στους ηλικιωμένους και όσους εργάζονται μαζί τους, να σκεφτούν για την κατανόηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού τους,
- > Να προσδιοριστεί και να διερευνηθεί η επίδραση των πολιτικών, των προγραμμάτων και των πρωτοβουλιών στους κοινωνικά αποκλεισμένους ηλικιωμένους,
- > Να διερευνηθούν διάφοροι τρόποι με τους οποίους η φτώχεια επηρεάζει τους ηλικιωμένους,
- > Να προσδιοριστεί πώς μπορεί η κυβερνητική πολιτική να είναι πιο αποτελεσματική στην καταπολέμηση της φτώχειας που βιώνουν οι ηλικιωμένοι,
- > Να προταθούν τρόποι με τους οποίους τα εθνικά σχέδια δράσης για την κοινωνική ένταξη μπορούν να είναι πιο αποτελεσματικά στην αντιμετώπιση της φτώχειας που βιώνουν οι ηλικιωμένοι.

Το κίνητρο για την οργάνωση συμμετοχικών συναντήσεων

Ενώ η αρχή της συμμετοχής υποστηρίζεται από πολλά Κράτη-μέλη, η πραγματικότητα είναι συχνά απογοητευτική.

«Δεν μπορούμε εύκολα να πάμε στα μαγαζιά. Πρέπει να δείτε πώς είναι – δεν υπάρχουν παντού κουपाστές και όλοι τρέχουν, έτσι εγώ πηγαίνω στα μαγαζιά εκτός των ωρών αιχμής, όταν έχουν λιγότερο κόσμο».

Κ. Abdallah, 55, με μειωμένη κινητικότητα, Μαροκινής καταγωγής, Παρίσι, Γαλλία

Οι ΜΚΟ συχνά αποδοκιάζουν τον τρόπο με τον οποίο οι κυβερνήσεις ασχολούνται με τις ομάδες που διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας και αποκλεισμού. Ακόμα και εντός των κόλπων των ΜΚΟ, πάντως, δεν είναι πάντα εύκολο να υπάρξει πρόσβαση στα άτομα που βιώνουν φτώχεια και να ακουστούν οι φωνές τους στον πολιτικό διάλογο.

Για τις οργανώσεις που επιθυμούν να το πράξουν, η εργαλειοθήκη του AGE/inc παρέχει πολλές συμβουλές και κατευθυντήριες γραμμές για το πώς μπορεί να γίνει επιτυχημένα. Οι συμμετοχικές συναντήσεις στοχεύουν στο να δώσουν φωνή στους ηλικιωμένους που διατρέχουν το μεγαλύτερο κίνδυνο, με απώτερο σκοπό αυτή η φωνή να ακουστεί και να εισακουστεί από τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικών σε τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

«Δεν το έχω πει σε κανέναν αλλά οι άνθρωποι δε με βλέπουν πια ως άτομο».

Συμμετέχων, Ιρλανδία

Περιεχόμενα εργαλειοθήκης

Η εργαλειοθήκη AGE/inc είναι ένας οδηγός για το σχεδιασμό, την οργάνωση και την διεξαγωγή συμμετοχικών εργαστηρίων για ηλικιωμένους που βιώνουν τη φτώχεια και τον αποκλεισμό. Δεν είναι ένα εγχειρίδιο χρήσης. Παρέχει οδηγίες για τη φιλοσοφία πίσω από αυτές τις συναντήσεις και λόγους για την οργάνωσή τους, καθώς και συγκεκριμένες οργανωτικές συμβουλές και προτάσεις για την παρακολούθηση και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων.

Επίσης, υπάρχουν πολλοί λόγοι για να πιστεύουμε ότι η εργαλειοθήκη AGE/inc θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για την παροχή συμβουλών σε αυτούς που επιθυμούν να εργαστούν με ομάδες που βιώνουν τη φτώχεια, άλλους από ηλικιωμένους. Η συνεργασία του έργου συνιστά η εργαλειοθήκη να διαβάζεται από όλους όσους ενδιαφέρονται να είναι ενεργοί σε αυτόν τον τομέα.

Η πλήρης έκδοση της εργαλειοθήκης AGE/inc είναι διαθέσιμη στη διεύθυνση: www.age-platform.org/EN/article.php3?id_article=353

II. ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΩΝ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ: ΤΙ ΕΧΕΙ ΣΗΜΑΣΙΑ

Τι χρειάζεται;

Η δωρεάν μεταφορά θα πρέπει να επεκταθεί για όλους τους ανθρώπους σε συντάξιμη ηλικία καθώς επίσης και γεωγραφικά για να επιτρέπει στους ανθρώπους να κινούνται ελεύθερα εντός μίας χώρας.

Ειδικές πολιτικές επαρχιακής μεταφοράς μπορούν να έχουν ένα πολύ θετικό αντίκτυπο στην ένταξη των ηλικιωμένων που βρίσκονται σε πιο απομονωμένες κοινότητες.

Θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά ταμεία, ειδικά στα νέα κράτη-μέλη για τη βελτίωση της υποδομής μεταφορών.

Οι πληροφορίες χρονοδιαγραμμάτων και δρομολογίων θα πρέπει να είναι σαφέστερες και πιο προσίτες.

Ολόκληρη η υποδομή χρειάζεται να ικανοποιεί τις ανάγκες των ηλικιωμένων όπως προσιτά οχήματα, πλατφόρμες τρένων και καλοδιατηρημένα πεζοδρόμια.

Η καλύτερη πρόσβαση δεν είναι απλά ανησυχία των ηλικιωμένων, αλλά ένα ζήτημα για ολόκληρη την κοινωνία, π.χ. άνθρωποι με προβλήματα κινητικότητας, ένας γονέας με καροτσάκι και άνθρωποι που μεταφέρουν μεγάλα αντικείμενα. Ο καθένας θα πρέπει να αναμένει όλες οι μορφές δημόσιας μεταφοράς να είναι προσίτες σε όλους.

Περίθαλψη της Υγείας – Εμπειρία από τη Γαλλία

Αποδίδει

> Το CMU (παγκόσμια κάλυψη ασθένειας) παρέχει πρόσβαση στην περίθαλψη υγείας για πολλούς ευάλωτους ανθρώπους που ζουν με χαμηλό εισόδημα.
> Το Συμπληρωματικό CMUC, το οποίο παρέχει φορολογικές ελαφρύνσεις για την πρόσβαση στην περίθαλψη, ενώ επίσης βοηθά πολλούς ανθρώπους με χαμηλό εισόδημα.

Δεν αποδίδει

> Από τη στιγμή που οι δαπάνες μεταφοράς δεν λαμβάνονται υπόψη ως μέρος του πακέτου περίθαλψης υγείας, πολλά άτομα το θεωρούν δύσκολο

«Σε πληγώνει όταν κανένας δε νοιάζεται για εσένα. Είναι πολύ δύσκολο να το αντέξεις αυτό. Δεν έχω στόχο στη ζωή και χωρίς στόχο δεν υπάρχει ζωή».

Κυρία Siam, 61, Λιβανέζικης καταγωγής, Μασσαλία, Γαλλία

Οι εθνικές συναντήσεις που πραγματοποιήθηκαν σε κάθε χώρα εταίρο έφερε κοντά και παρείχε μία ευκαιρία για μία σειρά ανταλλαγής εμπειριών, γνώμων και αιτημάτων που προέκυψαν κατά τη διάρκεια των τοπικών εργαστηρίων που αποτελούνται από ηλικιωμένους που βιώνουν τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό.

Τα ακόλουθα αιτήματα πολιτικής που διατυπώθηκαν από ηλικιωμένους – που συχνά αντικατοπτρίζουν ειδικά εθνικά, κοινωνικά, οικονομικά και πολιτιστικά συμφραζόμενα - δεν μπορούν να θεωρηθούν ότι είναι επιστημονικά και απλά μπορούν να συμπληρώσουν την ακαδημαϊκή έρευνα. Αντίθετα παρουσιάζουν τη φωνή των πραγματικών ανθρώπων και βοηθούν να δημιουργηθεί μια σαφής εικόνα των πολύπλοκων πραγματικοτήτων που αντιμετωπίζουν στην καθημερινή τους ζωή. Αυτή η φωνή δεν μπορεί να υπαγορεύσει τις πολιτικές αποφάσεις, αλλά αν εισακουστεί μπορεί να βελτιώσει τον τρόπο με τον οποίο διαμορφώνονται και εφαρμόζονται οι πολιτικές ώστε να αποφέρουν καλύτερα αποτελέσματα.

Μία επιλογή ζητημάτων στις χώρες εταίρους που θεωρείται ότι αποδίδουν ή ότι δεν αποδίδουν δίνεται παρακάτω.

Μεταφορά – Εμπειρία από την Τσεχία

Αποδίδει

> Εκτενές δίκτυο μεταφορών με διασυνδέσεις ανάμεσα στα διαφορετικά μέσα μεταφοράς σε πολλές μεγάλες πόλεις.
> Προσβάσιμα λεωφορεία που κάνουν τα ταξίδια πιο εύκολα σε πολλές περιοχές και πόλεις.
> Ελεύθερη δημόσια μεταφορά για ανθρώπους πάνω από μία συγκεκριμένη ηλικία δημιουργεί μία σημαντική διαφορά για ανθρώπους με χαμηλό εισόδημα.

Δεν αποδίδει

> Συχνά είναι δύσκολη η μετακίνηση ανάμεσα σε πόλεις, ειδικά όπου η δωρεάν μεταφορά δεν εκτείνεται πέρα από τα όρια της πόλης.
> Κάποιοι άνθρωποι θεωρούν τους εαυτούς τους πολύ μεγάλους για να εργαστούν, αλλά όχι πολύ μεγάλους για να επωφελούνται από τη δωρεάν μεταφορά.
> Οι υπηρεσίες μεταφοράς σε επαρχιακές περιοχές συχνά δεν είναι αρκετά τακτικές ώστε να είναι χρήσιμες – οι εκπτήσεις στα εισιτήρια είναι άχρηστες εάν δεν υπάρχουν υπηρεσίες.
> Τα δρομολόγια των λεωφορείων συχνά λειτουργούν βάσει του ωραρίου εργασίας και σταματούν το βράδυ.
> Υπάρχει έλλειψη σεβασμού δεδομένων των αναγκών των ηλικιωμένων στην κοινωνία, π.χ. οι νέοι δεν προσφέρουν πια τη θέση τους στους ευάλωτους ανθρώπους.

να έχουν πρόσβαση στις υπηρεσίες περίθαλψης όταν αυτές βρίσκονται μακριά από το σπίτι τους.

> Δεν καλύπτονται αρκετές δαπάνες από την παγκόσμια κάλυψη ασθένειας.

> Κάποιες φορές οι ιατροί δεν δίνουν ραντεβού σε ανθρώπους που λαμβάνουν την παγκόσμια κάλυψη ασθένειας, εξαιτίας της εμπλεκόμενης διαχείρισης για την είσπραξη δαπανών από τις υγειονομικές αρχές.

> Υπάρχουν προβλήματα στην πρόσβαση και διατήρηση των βοηθημάτων καλής ποιότητας, π.χ. ακριβά οδοντιατρικά, σωστά γυαλιά, ακουστικά βοηθήματα, πατερίτσες, περιπατητήρες και αναπηρικά αμαξίδια.

«Δε μου αρέσει να περιμένω το λεωφορείο. Οι γέροι δεν μπορούν να στέκονται πολύ περιμένοντας μέσα στο κρύο».

Συμμετέχων σε Κινεζική ομάδα, Μπέρμινγκχαμ, ΗΒ

Τι χρειάζεται;

Η πρόσβαση στην παγκόσμια κάλυψη ασθένειας θα πρέπει να στηρίζεται στους πόρους κάθε ατόμου και όχι στην οικονομική τους κατάσταση.

Οι καλές κοινωνικές σχέσεις μπορούν να βοηθήσουν στο να διατηρήσουν οι άνθρωποι την καλή τους υγεία.

Οι προληπτικές και πρώιμης παρέμβασης υπηρεσίες είναι ζωτικής σημασίας για την εξασφάλιση της υγείας και της ευημερίας των ανθρώπων.

Καλύτερη εκπαίδευση για το κοινό, αναφορικά με το πώς να ζήσουν υγιεινά και πώς να εξασφαλίσουν την υγιή γήρανση.

Ο εθελοντισμός είναι απαραίτητος για την υποστήριξη της εργασίας των επαγγελματιών.

Πρέπει να υπάρξει «φροντίδα για τους περιθάλπτοντες», δηλαδή ζευγάρια και παιδιά όπου ένα πρόσωπο φροντίζει μόνο του έναν εξαρτώμενο συγγενή, π.χ. που πάσχει από Αλτσχάιμερ.

Θα πρέπει να παρασχεθεί οικονομική υποστήριξη προς τους μη επαγγελματίες φροντιστές αλλά θα πρέπει επίσης να αναγνωρίζεται ότι δεν μπορούν να κάνουν τα πάντα και ότι η απλή χρηματική υποστήριξη δεν αρκεί.

Ο χρόνος των εργαζόμενων στην περίθαλψη πρέπει να ληφθεί σοβαρότερα υπόψη καθώς δίνεται μεγαλύτερη σημασία επί του παρόντος στο πόσο

ανθρώπους μπορούν να περιβάλουν (ποσότητα) παρά στο πόσο καλά μπορούν να αντιμετωπίσουν τους ανθρώπους (ποιότητα).

Οι πολιτικές, η περίθαλψη και η θεραπεία θα πρέπει να βασίζονται στο άτομο και όχι να εστιάζουν στις ομάδες ή τις υποομάδες.

Επαγγελματική κινητοποίηση των ηλικιωμένων άνω των 50 ετών – Εμπειρία από τη Γερμανία

Αποδίδει

> Τα προγράμματα Länder και τα τοπικά προγράμματα κοινωνικής ένταξης και επαγγελματικής κινητοποίησης, π.χ. περιφερειακά και τοπικά δίκτυα που ασχολούνται με το ζήτημα των άνεργων ηλικιωμένων όπως το ZWAR (Zwischen Arbeit und Ruhestand) και τα «Δίκτυα Ηλικιωμένων της Κολωνίας».

> Πρωτοβουλίες που ενθαρρύνουν την ίδια και την αμοιβαία ενδυνάμωση των ηλικιωμένων, όπως τα Προγράμματα "Growing old in Mecklenburg-Western Pommern" [Γηράσκοντας στο Μεκλεμβούργο – Δυτική Πομερανία], Senior Citizens' Parliament [Κοινοβούλιο Ηλικιωμένων], Advisory Council for Unemployed Persons [Συμβουλευτική Υπηρεσία Ανέργων] και το Land Senior Citizens' Representational Office [Γραφείο Εκπροσώπησης των Ηλικιωμένων του Land].

Δεν αποδίδει

> Μεταρρυθμιστικά μέτρα συντάξεων αναφορικά με τη γενιά άνω των 50 ετών π.χ. ανεπάρκεια επιδομάτων σύνταξης που προσφέρονται σε άτομα που προηγουμένως βίωσαν μακροπρόθεσμη ανεργία.

> «Διαγενεακή συμφωνία» που ασκεί πίεση στην πρώιμη συνταξιοδότηση χωρίς ή με ανεπαρκή πληροφόρηση σχετικά με τον επικείμενο αντίκτυπο στα μελλοντικά επιδόματα σύνταξης κλπ.

> Έλλειψη υποστήριξης για την καταπολέμηση του ψυχολογικού άγχους σε σχέση με τη φτώχεια και την ανεργία, δηλαδή επιδείνωση της υγείας και της ευημερίας ενός ατόμου.

> Έλλειψη υποστήριξης σε οικογενειακούς φροντιστές που αντιμετωπίζουν εκτενείς υλικές και ψυχολογικές απαιτήσεις, π.χ. κατά τη φροντίδα ανθρώπων στα πρώτα στάδια άνοιας.

> Μέτρα επαγγελματικής επανένταξης που υπολείπονται μακροπρόθεσμης προοπτικής δεδομένου του ελάχιστου αντίκτυπου στην αύξηση των μελλοντικών επιδομάτων σύνταξης και στην παροχή πρόσβασης σε αξιοπρεπείς και σταθερές θέσεις εργασίας.

> Δυσκαμψία των κυβερνητικών μέτρων για την καταπολέμηση της ανεργίας για τους ανθρώπους άνω των 50 ετών, π.χ. η απειλή μίας μείωσης 25% των βασικών ασφαλιστικών επιδομάτων όταν οι άνθρωποι αρνούνται να αποδεχτούν την «εργασία του ενός ευρώ» (συμφωνία Hartz IV), εφαρμογή των

επονομαζόμενων «επιδομάτων ανεργίας II» που απαιτούν τη χρήση λογαριασμών αποταμίευσης ή συμβολή σε μετρητά στα ασφαλιστήρια ζωής κλπ.

Τι χρειάζεται;

Συγκεκριμένα ανά περίπτωση συνταξιοδοτικά μέτρα για την αντιμετώπιση της συγκεκριμένης κατάστασης των ατόμων που είναι επί του παρόντος άνω των 50 ετών, ειδικά από το Ανατολικό Länder, δηλαδή να λαμβάνονται υπόψη οι περίοδοι ανεργίας κατά τον υπολογισμό των συντάξεων, να προαχθούν οι φορολογικές ελαφρύνσεις για τις αποταμιεύσεις που γίνονται για τη σύνταξη των ηλικιωμένων,

Ανάπτυξη καινοτόμων ιδεών για την αντιμετώπιση της επαγγελματικής δραστηριότητας των presbυτέρων εργαζομένων, όπως η προώθηση εθελοντικών δραστηριοτήτων εργασίας αντί πίεσης των μεγαλύτερων εργαζομένων να αποδεχθούν μια θέση εργασίας του «ενός ευρώ» χωρίς καμία πραγματική μεσοπρόθεσμη ή μακροπρόθεσμη προοπτική για ένα αξιοπρεπές και επαρκές εισόδημα από σύνταξη, υποστήριξη μέτρων εναλλακτικής απασχόλησης, όπως η έναρξη επιχειρήσεων.

Ιδιαίτερη προσοχή στις διαρθρωτικές διαφορές και τα επίπεδα ανάπτυξης στην αγορά εργασίας μεταξύ του παλιού και νέου Länder. Η επίλυση των προβλημάτων της μαζικής ανεργίας και η σχετική αύξηση στο βαθμό που διατρέχεται κίνδυνος μεταξύ των ατόμων άνω των 50 ετών στην Ανατολική Γερμανία, απαιτεί μια ενδελεχή και μακροπρόθεσμη ανάμιξη πολιτικών που θα περιλαμβάνουν μέτρα για την απασχόληση, τα ασφαλιστικά επιδόματα, την περίθαλψη υγείας, τη συμμετοχή στα κοινά, κλπ.

Φυλή και Εθνικότητα – Εμπειρία από την Ελλάδα

Αποδίδει

> Στεγαστικά δάνεια και ελάχιστες συντάξεις που βοηθούν τους Ρομά.

> Επιδόματα κοινωνικής ασφάλειας, συντάξεις γήρατος, επιδόματα αναπηρίας και επιδόματα για τις υπηρεσίες οργανισμών κοινής ωφελείας μπορούν να συμβάλουν θετικά στις ζωές αρκετών ανθρώπων από την Ελληνική Μουσουλμανική κοινότητα.

Δεν αποδίδει

> Οι χαμηλές συντάξεις καθιστούν αδύνατη την ανεξάρτητη ζωή των ηλικιωμένων. Η αύξηση των τιμών της αγοράς περιορίζει την αγοραστική δύναμη των ηλικιωμένων.

> Οι χαμηλές συντάξεις περιορίζουν την κοινωνική ζωή των ηλικιωμένων. Αρχίζουν να αισθάνονται απομονωμένοι και περιθωριοποιημένοι και ότι δεν μπορούν να εκπληρώσουν το ρόλο τους ως παππούδες και ότι η ζωή τους τελειώνει.

II. ΑΠΟΦΕΙΣ ΤΩΝ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ: ΤΙ ΕΧΕΙ ΣΗΜΑΣΙΑ

> Οι ηλικιωμένοι γονείς αναζητούν βοήθεια από τα παιδιά τους ειδικά όταν προκύπτουν ζητήματα υγείας καθώς, παρά το Εθνικό Σύστημα Υγείας, συνεπάγονται υψηλά κόστη.

> Η πρόσβαση στις υγειονομικές υπηρεσίες είναι περιορισμένη όταν οι άνθρωποι ζουν μακριά από κάποια πόλη.

> Πολλοί Έλληνες Μουσουλμάνοι δεν έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες όπως η βοήθεια στο σπίτι ή από τα Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (ΚΑΠΗ).

> Πολλοί Ρομά, που έχουν έλλειψη νόμιμων εγγράφων είναι αναλφάβητοι και δεν αποτελούν μέρος του φορολογικού ή ασφαλιστικού συστήματος. Έτσι, δεν έχουν πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες ή υποστήριξη.

> Οι περισσότεροι Μουσουλμάνοι στην Αθήνα έχουν ζήσει σε πολυγενεακά νοικοκυριά κατά τα τελευταία 60 χρόνια. Στις περισσότερες περιπτώσεις τα σπίτια είναι παλιά και ερειπωμένα χωρίς ηλεκτρισμό, παροχή νερού ή θέρμανση. Δεν μπορούν να πληρώσουν ή οι παροχές αυτές δεν μπορούν απαραίτητα να παρασχεθούν. Στις περισσότερες περιπτώσεις η κατάστασή τους υπερβαίνει την απλή ανέχεια.

> Εντός των κοινωνιών των Ρομά υπάρχουν διαφορές ανάλογα με τη χώρα «καταγωγής». Σε ορισμένες περιπτώσεις, όπου οι ηλικιωμένοι λαμβάνουν σύνταξη, ολόκληρη η ευρύτερη οικογένεια μπορεί να εξαρτάται από αυτό το εισόδημα.

Τι χρειάζεται;

Η πολιτική ενσωμάτωσης για τους μετανάστες άνω της ηλικίας των 60 στα ΕΣΔ, όπως στην περίπτωση του νεαρότερου πληθυσμού.

Η ενημέρωση για την πρόσβαση στις κοινωνικές υπηρεσίες θα πρέπει να διατίθεται σε διαφορετικές γλώσσες ώστε να φτάσει και στους μεγαλύτερους μετανάστες και στους ανθρώπους των εθνικών μειονοτήτων. Θα πρέπει επίσης να χρησιμοποιηθούν εκστρατείες που θα στοχεύουν στους μετανάστες και τις εθνικές μειονότητες.

Οι επαγγελματίες πρέπει να κρίνουν πότε είναι απαραίτητη πολιτισμικά ευαίσθητη περίθαλψη, για παράδειγμα με τις ηλικιωμένες Μουσουλμάνες.

Χρειάζεται μακροπρόθεσμη διαρθρωτική συγχρηματοδότηση (επιπλέον στη χρηματοδότηση που βασίζεται στο έργο) για να διεξαγεται συνεχές έργο επάνω σε ζητήματα ηλικίας και φυλής.

Αναζήτηση «σημείων εισαγωγής» στους οργανισμούς ηλικιωμένων που προτίθενται να εργαστούν με μετανάστες.

Συμπερίληψη μίας ενημερωτικής συνεδρίας επάνω στην εργασία με ηλικιωμένους μετανάστες στο συνολικό πρόγραμμα κατάρτισης.

Το ζήτημα της οικονομικής τάξης πρέπει να ληφθεί υπόψη επιπρόσθετα με τις διαστάσεις της ηλικίας, του φύλου ή της εθνικότητας κατά την ανάλυση της κατάστασης των ηλικιωμένων μεταναστών ή των εθνικών μειονοτήτων.

Εξέταση των πολιτισμικών και γλωσσικών εμποδίων στη συμμετοχή κατά την οργάνωση τοπικών εργαστηρίων, π.χ. εξασφάλιση κατάλληλων ημερών, σε κατάλληλες ώρες, σε προσβάσιμα μέρη και με τους απαραίτητους μεταφραστές κλπ.

Μακροπρόθεσμη περίθαλψη και υγεία για τους υπερήλικες και ευάλωτους – Εμπειρία από την Ιρλανδία

Αποδίδει

> Μία δωρεάν ιατρική κάρτα παρέχετε στην ηλικία των 70 ετών σε όλους τους ηλικιωμένους, δίνοντάς τους το δικαίωμα δωρεάν ιατρικών υπηρεσιών, όπως επισκέψεις ιατρών, φάρμακα, καλοθεραπεία και άλλες παροχές που συμπεριλαμβάνουν δωρεάν ενδονοσοκομειακή περίθαλψη σε νοσοκομεία.

Δεν αποδίδει

> Οι περισσότεροι άνθρωποι σταματούν να εργάζονται νωρίτερα από την ηλικία των 70. Συνεπώς ακολουθεί μία μεγάλη πτώση στο εισόδημά τους καθώς η μέση κρατική σύνταξη είναι στο 34% του μέσου μισθού. Επιπλέον, οι ηλικιωμένες γυναίκες αντιμετωπίζουν υψηλό κίνδυνο φτώχειας εξαιτίας της έλλειψης αναγνώρισης των άτυπων σταδιοδρομιών τους.
> Εξαιτίας της τεράστιας πτώσης του εισοδήματος, στην περίοδο ανάμεσα στην διακοπή της

«Δεν χρειάζονται οι ηλικιωμένοι φάρμακα ή ιατρικές εξετάσεις; Τι θα πρέπει να κάνουν;»

Κυρία Σοφία, 59, Ρομά στην Αθήνα, Ελλάδα

αμειβόμενης πλήρους απασχόλησης και στην ηλικία των 70, οι επισκέψεις σε γιατρό και η αγορά ιατρικών φαρμάκων μπορεί επίσης να σταματήσουν. Το αποτέλεσμα συχνά είναι ότι πολλά προβλήματα υγείας που μπορεί να προκύψουν δεν αντιμετωπίζονται έγκαιρα.

> Ενώ οι άνθρωποι έχουν δικαίωμα μακροπρόθεσμης περίθαλψης και υγειονομικών υπηρεσιών, η δυνατότητα χρήσης τους παρεμποδίζεται από τον ανεπαρκή αριθμό παροχών βασικών υπηρεσιών όπως καλοθεραπεία, εξέταση προστάτη και μαστού.

> Αν και οι πιο ευάλωτοι ηλικιωμένοι έχουν πρόσβαση στις επείγουσες νοσοκομειακές υπηρεσίες, υπάρχει έλλειψη επαρκούς παροχής εγκαταστάσεων μακροπρόθεσμης περίθαλψης, όπως στεγασμένη φιλοξενία, κέντρα ημερήσιας φροντίδας ή παροχή πλήρους οικιακής φροντίδας. Η πρόσβαση σε αυτές τις εγκαταστάσεις δυσχεραίνεται περαιτέρω από την έλλειψη σαφήνειας ως προς τι δικαιούνται οι άνθρωποι. Επιπλέον, η ανησυχία για αυτά τα ζητήματα μπορεί να επιδεινώσει την υγεία των ηλικιωμένων που τα βιώνουν.

Τι χρειάζεται;

Παροχή μίας ιατρικής κάρτας σε ανθρώπους ηλικίας 65-69 ώστε να φροντίζεται η υγεία τους κατά την κρίσιμη πενταετία πριν την ηλικία των 70.

Έγγραφα που θα αποδεικνύουν σαφώς τα καθορισμένα δικαιώματα και δικαιοδοσίες όλων των ηλικιωμένων στις υπηρεσίες υγείας και στη μακροπρόθεσμη περίθαλψη.

Παροχή επαρκών τόπων μακροπρόθεσμης περίθαλψης για την εξασφάλιση ότι οι ανάγκες όλων των ηλικιωμένων ικανοποιούνται εντός των περιοχών τους.

Αύξηση του επιπέδου των εγκαταστάσεων περίθαλψης καθώς επίσης και του αριθμού των κλινών ημερήσιας φροντίδας που διατίθεται στις περιοχές.

Καλύτεροι πόροι και πληρωμές για τους φροντιστές, ειδικά τους οικιακούς φροντιστές.

Εγγύηση ότι αυτοί οι άνθρωποι (λιγότερο από το 5%) οι οποίοι χρειάζονται μακροπρόθεσμη περίθαλψη για δύο χρόνια ή λιγότερο τη λαμβάνουν όπως και όταν τη χρειάζονται.

Δημιουργία δικαιώματος για τους ηλικιωμένους να λαμβάνουν την περίθαλψη που αυτοί και οι οικογένειές τους χρειάζονται για αυτούς καθώς αυτοί γίνονται όλο και περισσότερο ευπαθείς και έχουν ανάγκη βοήθειας ως συνέπεια της διαδικασίας γήρανσης.

Στέγαση και Θέρμανση – Εμπειρία από τη Λιθουανία

Αποδίδει

> Τα επιδόματα θέρμανσης μπορούν να κάνουν μεγάλη διαφορά στους ηλικιωμένους με χαμηλό εισόδημα. Πρέπει να χορηγούνται αυτόματα σε όλους τους ηλικιωμένους.
> Όπου έχουν εισαχθεί «δροσεροί χώροι» στους οίκους ευγηρίας, αυτό μπορεί να κάνει μεγάλη διαφορά στην ευημερία των ατόμων κατά τη διάρκεια των ζεστών καλοκαιρινών μηνών.

Δεν αποδίδει

> Υπάρχει έλλειψη προσβάσιμων διαμερισμάτων ή σπιτιών. Αυτό σημαίνει ότι οι άνθρωποι δυσκολεύονται να φέρουν στο σπίτι ψώνια και όταν η κινητικότητα μειωθεί πολύ σημαντικά, ένα άτομο μπορεί να απομονωθεί μέσα στο σπίτι.
> Όπου τα επιδόματα θέρμανσης απαιτούν την υποβολή περιοδικών αιτήσεων, η διοίκηση που εμπλέκεται μπορεί να γίνει βάρος που εμποδίζει τα άτομα από το να έχουν πρόσβαση στα δικαιώματά τους.
> Μπορεί να αποβεί πολύ ακριβή η θέρμανση των σπιτιών, παρόλα αυτά οι ηλικιωμένοι μπορεί να θεωρήσουν πολύ δυσκολότερη τη μετακίνηση σε πιο κατάλληλη στέγη.
> Τα πρότυπα διαβίωσης δεν ικανοποιούν τις απαραίτητες απαιτήσεις, δηλαδή οι ηλικιωμένοι συχνά ζουν σχεδόν χωρίς τις «βασικές» ανέσεις, όπως τα κατάλληλα συστήματα θέρμανσης, εσωτερικές τουαλέτες και καθαρό τρεχούμενο νερό.
> Δίνεται λίγη προσοχή στο περιβάλλον της γειτονιάς που θα εξασφαλίσει μια αίσθηση ασφάλειας για τους ηλικιωμένους πολίτες.

Τι χρειάζεται;

Τα ζητήματα δεν περιορίζονται στη θέρμανση κατά το χειμώνα, καθώς υπάρχουν ομοίως σημαντικά ζητήματα γύρω από τη δροσιά κατά το καλοκαίρι.

Τα αυξημένα μέτρα ασφαλείας, ειδικά σε απομονωμένες κοινότητες, όπως τα κουμπιά πανικού μπορεί να αποβούν χρήσιμα για τη βελτίωση της αίσθησης ασφάλειας, η οποία μπορεί να είναι ζωτικής σημασίας για την ευημερία ενός ατόμου.

Αύξηση της συνειδητοποίησης των ανθρώπων στην ηλικία των 40 και των 50 για το ποιες θα είναι οι μελλοντικές τους ανάγκες ώστε να μπορούν να προετοιμαστούν καλύτερα για τα γηρατειά.

Πιο προσιτή, μικρή και προσβάσιμη στέγαση για να αρμόζει καλύτερα στις εναλλασσόμενες ανάγκες στέγασης των ηλικιωμένων.

Οι αυξημένες υπηρεσίες οικιακής φροντίδας είναι απαραίτητες για να επιτρέψουν σε εκείνους που επιθυμούν να παραμείνουν στο σπίτι τους να μείνουν για μεγαλύτερο διάστημα.

II. ΑΠΟΦΕΙΣ ΤΩΝ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ: ΤΙ ΕΧΕΙ ΣΗΜΑΣΙΑ

Ανάμιξη των ηλικιωμένων στο σχεδιασμό της κοινότητας για την εξασφάλιση ότι το τοπικό περιβάλλον παραμένει προσβάσιμο στους ηλικιωμένους.

Περισσότερα κεφάλαια θα πρέπει να καταμεριστούν στην περιφερειακή ανάπτυξη, συμπεριλαμβανομένης της αξιοπρεπούς στέγασης σε επαρχιακές περιοχές.

«Οι νέοι, ωραίοι και πλούσιοι σήμερα κάποια μέρα θα γίνουν συνταξιούχοι. Για αυτό το λόγο η κυβέρνηση και εμείς πρέπει να φροντίζουμε τους ηλικιωμένους».

Συμμετέχουσα, 72, Λιθουανία

Εισόδημα – Εμπειρία από το Ηνωμένο Βασίλειο

Αποδίδει

> Οι συνταξιοδοτικές παροχές μπορεί να βοηθήσουν πολλούς ηλικιωμένους να ζήσουν πάνω από το όριο της φτώχειας και να συμβάλουν σημαντικά στην αύξηση του βιοτικού τους επιπέδου. Εκείνοι που λαμβάνουν αυτές τις παροχές δηλώνουν ότι κάνουν μεγάλη διαφορά.

Δεν αποδίδει

> Όπου η δοκιμή των μέσων απαιτεί από τα άτομα να κάνουν ενεργά βήματα για να δείξουν ότι ικανοποιούν τα κριτήρια για τις αιτήσεις παροχών, ο ρυθμός απορρόφησης είναι χαμηλός ανάμεσα σε εκείνους που κατά κύριο λόγο χρειάζονται τέτοια βοήθεια. Φαίνεται ότι αυτό έχει να κάνει με την πρόσβαση στην ενημέρωση, την ικανότητα επιδίωξης ατομικών δικαιωμάτων, τα ζητήματα αυτοσεβασμού και τη συνεχιζόμενη αντίληψη του στίγματος και της δυσκολίας που συνεπάγεται η αίτηση για βοήθεια.
> Οι άνθρωποι με προβλήματα κινητικότητας συχνά χάνουν το δικαίωμα για επίδομα ανικανότητας όταν φτάνουν σε συντάξιμη ηλικία και παρόλα αυτά ακόμα χρειάζονται την οικονομική στήριξη που δίδεται για να παραμείνουν ενεργοί και ανεξάρτητοι.
> Η αξία των συντάξεων μειώνεται γρήγορα καθώς οι αυξήσεις των χρημάτων δεν έχουν τον ίδιο ρυθμό με τον πληθωρισμό ή το κόστος διαβίωσης.
> Οι γυναίκες τείνουν να θεωρούν τις παύσεις στην καριέρα τους και τη μερική απασχόληση ως επιβλαβείς στα συνταξιοδοτικά τους δικαιώματα.

Τι χρειάζεται;

Εγγύηση μίας ισχυρής βασικής σύνταξης καταβλητέα προς όλους. Εναλλακτικά, μία ισχυρή σύνταξη θα

πρέπει να πληρώνεται αυτόματα σε αυτούς που βρίσκονται στην πιο δυσχερή θέση για βοηθηθούν οι πιο φτωχοί ηλικιωμένοι διατηρώντας την αίσθηση της αξιοπρέπειας και του αυτοσεβασμού τους.

«Η έλλειψη χρημάτων προκαλεί προβλήματα σε όλους τους τομείς, της υγείας, της διατροφής, του πολιτισμού και της εκπαίδευσης. Οι [ηλικιωμένοι] άνθρωποι πρέπει να μειώσουν τα έξοδα τροφής, θέρμανσης κλπ. Έχω παρατηρήσει ότι αγοράζουν φαγητό με περασμένη ημερομηνία λήξης και ότι ανάβουν τη θέρμανση μόνο σε ένα δωμάτιο».

Κυρία Dalou, 70, Κολωνία, Γερμανία

Εξήγηση προς τους ανθρώπους ότι δικαιολογημένα αξιώνουν τα δικαιώματά τους σύμφωνα με τα κοινωνικά ιδρύματα ασφάλισης.

Αξιολόγηση επαρκούς εισοδήματος στη βάση του τι χρειάζεται να δαπανούν οι άνθρωποι – συμπεριλαμβανομένης της περίθαλψης υγείας, της θέρμανσης και του κόστους μεταφοράς – καθώς η φτώχεια δεν μπορεί απλά να μετρηθεί υπό όρους χρηματικού εισοδήματος.

Υπολογισμός των παύσεων στην καριέρα που γίνονται για λόγους περίθαλψης – κατά κύριο λόγο των παιδιών ή ηλικιωμένων συγγενών – στον υπολογισμό των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων.

Παροχή σαφών και εξαντλητικών πληροφοριών στους ηλικιωμένους για τα δικαιώματά τους, δηλαδή παρόλο που οι ΜΚΟ και οι κοινωνικές ομάδες διαδραματίζουν το ρόλο τους για να βοηθούν τους ανθρώπους να έχουν πρόσβαση στην ενημέρωση, έγκειται στην ευθύνη του κράτους να εξασφαλίσει ότι οι άνθρωποι λαμβάνουν την απαραίτητη ενημέρωση.

III. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ

Μετά από τα διαδοχικά στάδια της διαδικασίας των ΕΣΔ του 2006, το έργο ασχολήθηκε με τις διαφορετικές απόψεις της εργασίας την οποία οι ηλικιωμένοι και οι οργανώσεις τους πρέπει να κάνουν για αναπτύξουν το ρόλο τους στη διαδικασία και να προάγουν τη φωνή των ευάλωτων ηλικιωμένων στο μέγιστο για τη χάραξη πολιτικών. Όλοι οι συμμετέχοντες του έργου, συμπεριλαμβανομένων των εθνικών υπευθύνων χάραξης πολιτικής, συναντήθηκαν σε πέντε διεθνικά συνέδρια του AGE/ine που διοργανώθηκαν κατά τη διάρκεια του έργου και ανέπτυξαν τις ακόλουθες συστάσεις:

Πώς θα συνενωθούν οι διαδικασίες κοινωνικής ένταξης της ΕΕ και του ΟΗΕ; (Συνέδριο της Κολωνίας)

Τα προγράμματα και οι εργασίες της ΕΕ και του ΟΗΕ σχετικά με τη γήρανση προσφέρουν ένα σαφές υπόβαθρο για να αναπτυχθεί ο αγώνας κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Οι ενώσεις των ηλικιωμένων χρειάζονται να αναπτύξουν περαιτέρω τον τρόπο με τον οποίο μοιράζονται πληροφορίες και μάθηση σε διεθνές επίπεδο για να κάνουν πιο αποτελεσματική χρήση αυτών των διαδικασιών και για να προωθήσουν την πραγματική αλλαγή πολιτικής στο ζήτημα.

Ευρωπαϊκή διαδικασία κοινωνικής ένταξης έναντι του Διεθνούς Σχεδίου των Ηνωμένων Εθνών για τη Γήρανση

Η διαδικασία κοινωνικής ένταξης της ΕΕ

> Παρέχει μεγάλες ευκαιρίες για τους ΜΚΟ να εργαστούν μαζί με τις κυβερνήσεις από τη στιγμή που η σαφής, ανοικτή δομή σημαίνει ότι μπορούν να γνωρίζουν πότε οι κυβερνήσεις προετοιμάζουν σχετικά έγγραφα. Είναι θετικό ότι οι κυβερνήσεις σέβονται το κοινό πρόγραμμα που έχει δημιουργηθεί για τη διαδικασία.

> Υποστηρίζει τη συμμετοχή όλων των φορέων και ειδικά εκείνων που διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας και αποκλεισμού. Αυτό μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να ωθήσει τις θετικές εκβάσεις πολιτικής.

> Οι σαφείς στόχοι τίθενται για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού γενικά και οι ηλικιωμένοι κατέχουν μία ειδική θέση σε αυτή τη διαδικασία.

Το Διεθνές Σχέδιο του ΟΗΕ για τη Γήρανση¹

> Θέτει στόχους, οι οποίοι πιο συγκεκριμένα σχετίζονται με τους ηλικιωμένους, στο πεδίο της κοινωνικής ένταξης.

¹ Διεθνές Σχέδιο Δράσης για τη Γήρανση 2002, Μαδρίτη http://www.un.org/esa/socdev/ageing/madrid_intlplanaction.html

> Σαφείς αναφορές για την ανάπτυξη συνεργασίας με τους ΜΚΟ καλωσορίζονται και προσφέρονται ευκαιρίες που θα έχουν θετικό αντίκτυπο επάνω στις πολιτικές, συμπεριλαμβανομένης της καθιέρωσης αναγνωρισμένων επαφών ΜΚΟ που εργάζονται παράλληλα με τα κυβερνητικού επιπέδου «Εστιακά σημεία επάνω στη Γήρανση».

> Αναπτύσσει τις προσπάθειες εναρμόνισης της γήρανσης.

> Η διαδικασία είναι λιγότερη σαφής και δεν είναι εμφανές ότι οι κυβερνήσεις τηρούν τις δεσμεύσεις τους.

Για να αναπτυχθούν συνεργίες ανάμεσα και στις δύο διαδικασίες χρειάζονται τα ακόλουθα:

- > Μία ανοικτή δομή και ένα κοινό πρόγραμμα που διευκολύνει τις ΜΚΟ να εργαστούν στενά με τις κυβερνήσεις,
- > Πιο σαφείς στόχοι για την καταπολέμηση της φτώχειας και το κοινωνικού αποκλεισμού
- > Στόχοι που υποστηρίζουν τη συμμετοχή όλων των φορέων και, συγκεκριμένα, εκείνων που διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού
- > Ανάπτυξη δεικτών για την παρακολούθηση της εφαρμογής και
- > Ενδυναμωμένη αμοιβαία μάθηση και διεθνής ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών ανάμεσα στις οργανώσεις των ηλικιωμένων.

Θετικές συνεργίες ανάμεσα στα σκέλη της εναρμονισμένης ΑΜΣ επάνω στην πολιτική προστασία και την κοινωνική ένταξη

Η ευθυγράμμιση των διαδικασιών κοινωνικής προστασίας και κοινωνικής ένταξης θα πρέπει να εξυπηρετούν την ενδυνάμωση των στόχων κοινωνικής ένταξης εντός των μεταρρυθμίσεων κοινωνικής προστασίας.

Η ευθυγραμμισμένη, ενιαία διαδικασία θα παρέχει περισσότερες ευκαιρίες που τονίζουν τις ανακολουθίες

«Η σύνταξή μου είναι πάρα πολύ χαμηλή! Η ποιότητα της ζωής μου έχει μειωθεί δραματικά. Έχω δοκιμάσει να ψάξω για δουλειά – αλλά η απάντηση είναι πάντα ότι είμαι πολύ μεγάλος! Οι δουλειές με μειωμένο ωράριο δεν είναι άξιες λόγου καθώς η κρατική βοήθεια για το ενοίκιο διακόπτεται. Μου συμπεριφέρονται σαν ανεγκέφαλο ηλικίο δεύτερης διαλογής. Δεν έχω ακόμα γεροντική άνοια!»

Συμμετέχων, ΗΒ

εντός της κυβερνητικής χάραξης πολιτικής, δηλαδή εάν οι υποσχέσεις πολιτικής δίδονται στο πλαίσιο της εργασίας κοινωνικής ένταξης και έπειτα υπονομεύονται από αντίθετες δεσμεύσεις πολιτικής στον τομέα των μεταρρυθμίσεων κοινωνικής προστασίας, θα πρέπει να είναι ευκολότερο να εστιαστεί η πολιτική προστασία σε αυτό.

Η ευθυγράμμιση θα πρέπει να χρησιμοποιείται από τις κυβερνήσεις για να ενδυναμώσει τη συμμετοχή των ηλικιωμένων και των συλλόγων τους σε αυτούς τους τομείς πολιτικής.

Η ευθυγράμμιση θα πρέπει επίσης να χρησιμοποιείται για να αυξήσει την πολιτική ορατότητα των ζητημάτων πολιτικής κοινωνικής προστασίας και κοινωνικής ένταξης σε εθνικό επίπεδο.

Το θέμα της γήρανσης (τόσο των ατόμων όσο και της κοινωνίας) είναι ένας πολύ σημαντικός τομέας που συνδέεται με όλες τις πτυχές της ατζέντας της κοινωνικής προστασίας και της κοινωνικής ένταξης – έτσι θα άξιζε η Επιτροπή και τα Κράτη Μέλη να αφιερώσουν λίγο χρόνο και ενέργεια στην ανάπτυξη της κατανόηση αυτών των ζητημάτων κατά τη διάρκεια των επανομαζόμενων «ετών φωτός» ανάμεσα στην υποβολή των εθνικών στρατηγικών για την κοινωνική ένταξη.

Ποια μηνύματα κοινής πολιτικής υπεραμύνονται καλύτερα τα δικαιώματα των ΗΒΦ; (Συνέδριο του Λονδίνου)

Προσδιορίστηκαν κάποια βασικά θέματα και μηνύματα τα οποία αντικατοπτρίζουν κοινά θέματα και ανησυχίες για όλες τις χώρες εταίρους και έτσι μπορούν να αναφερθούν στις στρατηγικές κοινωνικής ένταξης τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο.

«Πιστεύω ότι οι εκπρόσωποί μας στα τοπικά και εθνικά συμβούλια θα έπρεπε να ενδιαφέρονται περισσότερο για τα πραγματικά προβλήματα των ψηφοφόρων τους. Υπάρχει πολιτικός συγκεντρωτισμός εις βάρος των κατώτερων αρχών και τα προβλήματα που προκύπτουν συνήθως υποτιμώνται. Νομίζω ότι η φωνή των ηλικιωμένων θα πρέπει να ενισχυθεί με συμβούλια πρεσβυτέρων στις μεγαλύτερες πόλεις της Δημοκρατίας της Τσεχίας».

Συμμετέχων, 77, Jihlava, Δημοκρατία της Τσεχίας

Συμμετοχική Κυβέρνηση

Οι άμεσες διαβουλεύσεις με τους ηλικιωμένους, όπως μέσω ανεπίσημων συναντήσεων, ενδυναμώνουν τη συμμετοχική δημοκρατία και θα πρέπει να προωθούνται ως ένας τρόπος συμμετοχής των πολιτών στη χάραξη πολιτικής. Εντούτοις, για να εξασφαλιστεί ότι αυτός ο διάλογος με τους ηλικιωμένους είναι ειλικρινής και αποτελεσματικός, αυτή η διαδικασία πρέπει να λάβει χώρα εντός ενός καθορισμένου πλαισίου όπου οι στόχοι, οι σκοποί και οι προσδοκίες και των δύο πλευρών είναι σαφείς.

Οι ΜΚΟ πρέπει να διευκολύνουν την ανάμιξη των ηλικιωμένων στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων του σχεδιασμού των κοινοτήτων σε χώρες όπου υπάρχει τέτοια πρακτική. Θα πρέπει να συσταθούν και να αναπτυχθούν σε όλη την ΕΕ συμβούλια ηλικιωμένων, συμπεριλαμβανομένων μικρών πόλεων και χωριών σε τοπικό επίπεδο, ως μια μέθοδος ενασχόλησης με ηλικιωμένους σε βασικά ζητήματα που αφορούν την καθημερινή τους ζωή. Οι σύλλογοι των ηλικιωμένων θα πρέπει επίσης να προσπαθήσουν να εξασφαλίσουν ότι η φωνή των πιο ευάλωτων ηλικιωμένων μεταφέρεται με μεγαλύτερη ακρίβεια σε κυβερνήσεις και τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων.

Ομάδες από το λαϊκό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένων των πιο ευάλωτων ανθρώπων, πρέπει να περιληφθούν ενεργά στη χάραξη πολιτικής.

Διοίκηση και Δημόσιες Υπηρεσίες

Συχνά δεν είναι δυνατό οι ηλικιωμένοι να έχουν πρόσβαση στα δικαιώματά τους χωρίς βοήθεια. Είναι ευθύνη του κράτους να παρέχει όλες τις πληροφορίες και τη στήριξη που είναι απαραίτητη για να επιτρέψει στους ανθρώπους να έχουν πρόσβαση στα δικαιώματά τους – σε ορισμένες περιπτώσεις αυτό θα σημαίνει εξατομικευμένη υποστήριξη, μερικές φορές εκτός των κανονικών διοικητικών δομών.

Η πρόσβαση στην πληροφόρηση θα πρέπει να απλουστεύεται μέσω της παροχής ενός σημείου επαφής για το κοινό. Πολύ περισσότερες πληροφορίες για τα επιδόματα και τα δικαιώματα θα πρέπει αυτόματα να δίνονται στους ανθρώπους χωρίς να απαιτείται από αυτούς να το ζητήσουν. Πολύ περισσότερη βοήθεια θα πρέπει να παρέχεται για να βοηθούνται οι ευάλωτοι ηλικιωμένοι στην πρόσβασή τους στα δικαιώματά τους. Αν και οι τοπικές ομάδες και οι ΜΚΟ μπορούν να βοηθήσουν σε αυτό, το κράτος θα πρέπει να αναλάβει την ευθύνη να εξασφαλίσει την ύπαρξη δομών υποστήριξης.

Κάθε απαραίτητη βοήθεια θα πρέπει να παρέχεται στους ηλικιωμένους ανθρώπους για να έχουν πρόσβαση στα δικαιώματά τους.

Θεσμική Μέριμνα

Υπάρχει γενικώς έλλειψη οίκων για τους ανθρώπους με συγκεκριμένες ανάγκες και τα ελάχιστα πρότυπα μπορεί να είναι χαμηλά και να μην έχουν εφαρμοστεί κατάλληλα στα υπάρχοντα. Ακόμα πιο σημαντικό είναι ότι η μέριμνα δεν εξατομικεύεται επαρκώς π.χ. συχνά προσφέρεται σε όλους τους ενοίκους μόνο μία ευκαιρία δραστηριότητας. Σε κάποιες ακραίες περιπτώσεις, το άτομο καταλήγει χωρίς επιλογή στην καθημερινότητά του καθώς οι παροχές υπηρεσιών φροντίδας στον οικο συχνά δεν διαθέτουν χρόνο και προσωπικό. Οι νοσηλευτές και άλλοι επαγγελματίες στον τομέα της περίθαλψης κατά βάση δουλεύουν πολύ περισσότερο από ότι αντιστοιχεί στις αμοιβές τους. Αυτό οδηγεί σε υψηλά επίπεδα άγχους, πράγμα που μπορεί περαιτέρω να μειώσει την ποιότητα της παρεχόμενης φροντίδας.

Οι οικογένειες των ηλικιωμένων πρέπει να έχουν την ευκαιρία να μπορούν να παραπονεθούν στις τοπικές αρχές, οι οποίες έπειτα πρέπει να επισκέπτονται τους οίκους για να επιβεβαιώσουν ότι τηρούνται τα πρότυπα. Δεν θα πρέπει να παραπονούνται άμεσα στο προσωπικό καθώς αυτό μπορεί να επηρεάσει τις σχέσεις και την ποιότητα της φροντίδας που λαμβάνουν οι ηλικιωμένοι συγγενείς τους. Ένα ανεξάρτητο σώμα, όπως μια ΜΚΟ θα πρέπει να έχει την εξουσιοδότηση να επισκέπτεται τους οίκους χωρίς προειδοποίηση για να ελέγξει τα πρότυπα και να ελέγξει για σημεία αμέλειας ή κατάχρησης. Τέλος, θα πρέπει να γίνεται εκ νέου αξιολόγηση των αναγκών και των προτιμήσεων των ατόμων που χρησιμοποιούν αυτές τις υπηρεσίες και θα πρέπει να γίνεται παροχή για εξατομικευμένη φροντίδα και ενέργειες.

Η βοήθεια ελάχιστων προτύπων θέτει το σημείο αναφοράς για απαιτήσεις στην παροχή περίθαλψης.

Δια βίου μάθηση

Όπου παρέχονται ευκαιρίες μάθησης, μπορούν να δημιουργηθούν νέες ευκαιρίες για συμμετοχή και ένταξη των ηλικιωμένων. Εντούτοις, υπάρχει κίνδυνος αυτές οι ευκαιρίες να είναι διαθέσιμες μόνο σε εκείνους τους ηλικιωμένους που έχουν οικονομική άνεση. Πρέπει να γίνουν προσπάθειες να φτάσουν και στους πιο ευάλωτους και να τους παρέχονται οι δεξιότητες που πραγματικά χρειάζονται.

Χρειάζονται επίσης περισσότερες προσπάθειες που θα επιδείξουν στους ηλικιωμένους τα πλεονεκτήματα της εκμάθησης νέων δεξιοτήτων στην ύστερη περίοδο της ζωής. Είναι εξίσου σημαντικό να αναπτύξουν συνδέσμους με τα υπουργεία παιδείας καθώς επίσης και με τα υπουργεία κοινωνικών υποθέσεων. Οι ευκαιρίες δια βίου εκμάθησης μπορούν να είναι ζωτικής σημασίας τόσο στην πρόληψη του να περιέλθουν οι ηλικιωμένοι σε μία κατάσταση αποκλεισμού όσο και στην εξοδό τους από τέτοιες συνθήκες.

Η πρόσβαση στην παιδεία είναι ένα ζήτημα βασικών δικαιωμάτων και όχι απλώς μία λεπτομέρεια.

III. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ

Πολιτισμός και Τουρισμός

Ενώ ζητήματα όπως διακοπές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες μπορεί να φαίνονται περιττές πολυτέλειες, στην πραγματικότητα θα πρέπει να θεωρηθούν βασικά δικαιώματα και θα πρέπει να εξασφαλίζεται η ίση πρόσβαση σε όλους τους πολίτες ανεξάρτητα από την ηλικία τους ή την κοινωνική τους κατάσταση.

Οι κυβερνήσεις θα πρέπει να προωθούν ενεργά την πρόσβαση στον πολιτισμό στις πολιτικές τους π.χ. να παρέχουν μία κάρτα πολιτισμού για ορισμένες κοινωνικές ομάδες που θα συμπεριλαμβάνουν τους ηλικιωμένους ανθρώπους, η οποία θα εξασφαλίζει την πρόσβαση σε πολιτιστικές δραστηριότητες και εκδηλώσεις και θα ενθαρρύνει τον τουρισμό υγείας. Πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις πιο ευπαθείς και μειονεκτικές ομάδες ηλικιωμένων καθώς αυτοί πολλές φορές δεν μπορούν να ωφεληθούν από τις εκπτώσεις και τις διακοπές επειδή οι ανάγκες τους δεν υποστηρίζονται επαρκώς ώστε να επιτρέψουν τη συμμετοχή τους.

Η προσωπική πληρότητα μέσω ψυχαγωγικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων βοηθά στην καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού.

«Είμαστε αναγκασμένοι να μένουμε στο σπίτι ή να ερχόμαστε εδώ (κοινωνική λέσχη – ΚΑΠΗ). Θα θέλαμε να πάμε στον κινηματογράφο ή σε ένα θέατρο. Ζούμε σε μία πόλη με τόσες πολλές προκλήσεις και 'ερεθίσματα'...»

Κυρία Μάρα, Αθήνα, Ελλάδα

Συμπεριφορές, τα ΜΜΕ και Διάκριση

Η δημόσια συμπεριφορά προς τους ηλικιωμένους πρέπει να βελτιωθεί, αν και δεν είναι σαφές πώς θα γίνει αυτό. Όλο και περισσότεροι ηλικιωμένοι αρχίζουν να αλλάζουν συμπεριφορά προς την ηλικιακή τους ομάδα, ειδικά καθώς η «αξία αγοράς» τους γίνεται όλο και πιο εμφανής. Είναι σαφές ότι οι ίδιοι οι ηλικιωμένοι πρέπει να διαμαρτύρονται ενεργά κατά των αρνητικών στερεοτύπων.

Πρέπει να αναληφθεί δράση κατά της διάκρισης για να καλύψει την αρνητική διάκριση στην πρόσβαση στα αγαθά, τις εγκαταστάσεις και τις υπηρεσίες και αυτό πρέπει να εφαρμοστεί με τρόπο που να προστατεύει τους ηλικιωμένους από τέτοια διάκριση, προστατεύοντας παράλληλα τα βασιζόμενα στην ηλικία επιδόματα και τα πλεονεκτήματα που επί του παρόντος απολαμβάνουν.

Τα ΜΜΕ, οι κυβερνήσεις και οι αρχές είναι υπεύθυνες για τη βελτίωση του τρόπου με τον οποίο απεικονίζονται οι ηλικιωμένοι.

Φύλο

Η μετάδοση παραδοσιακών ρόλων ανάμεσα στους άνδρες και τις γυναίκες μέσω της παιδείας έχει αρνητικό αντίκτυπο στον τρόπο με τον οποίο γυναίκες και άνδρες σε μεγάλη ηλικία αντιμετωπίζουν διάφορες πτυχές της ζωής, όπως κοινωνική ενσωμάτωση, αντιμετώπιση οικονομικών δυσκολιών κλπ. Μία μετάβαση από τα δικαιώματα σύνταξης που συνδέονται με την οικογένεια στα εξατομικευμένα δικαιώματα είναι απαραίτητη για την εξασφάλιση επαρκών εισοδημάτων κατά τη συνταξιοδότηση των γυναικών. Η παιδεία θα πρέπει να διδάξει τις βασικές δεξιότητες της ζωής και στα δύο φύλα εξίσου σε όλη τη διάρκεια της ζωής έτσι ώστε να μοιράζονται με μεγαλύτερη ισότητα εντός της οικογένειας οι οικιακές ευθύνες.

Υπάρχει ανάγκη για εκπαίδευση των ηλικιωμένων, συγκεκριμένα των ανδρών, όσον αφορά την υγεία τους. Χρειάζεται μεγαλύτερη ευθύνη στη διατήρηση της καλής φυσικής τους κατάστασης και μία αυξημένη συνειδηση για τον τρόπο ζωής που προωθεί την υγεία για να μπορούν τα άτομα να αντιμετωπίζουν καλύτερα τα προβλήματα της γήρανσης.

Η απόκλιση της αντίληψης των ανδρών και των γυναικών και η θύση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού πρέπει να αντιμετωπίζονται μέσω μέτρων πολιτικής.

Οι υπερήλικες και ευάλωτοι άνθρωποι

Απαιτούνται ενεργείες προσπάθειες να εντοπιστούν, ενημερωθούν και να βοηθηθούν οι ευάλωτοι ηλικιωμένοι. Οι πολιτικές που στοχεύουν στους πιο ευάλωτους δεν πρέπει να απαιτούν αυτοί οι άνθρωποι να ζητούν από μόνοι τους την εκπλήρωση των δικαιωμάτων τους. Τα μέτρα πολιτικής πρέπει να προβλέψουν μεγαλύτερη παροχή στέγασης ανθρώπων με περιορισμένη κινητικότητα και να αυξήσουν τις προσπάθειες βελτίωσης της ασφάλειας και της αίσθησης ασφάλειας σε γειτονιές. Αυτό περιλαμβάνει προσπάθειες να διατηρηθούν καθαρές και ελκυστικές οι τοποθεσίες.

Οι ίδιοι οι σύλλογοι ηλικιωμένων πρέπει να εξασφαλίσουν ότι περιλαμβάνουν τη φωνή των πιο ευάλωτων στο έργο τους. Στα πλαίσια διαβούλευσης με τις κυβερνήσεις, θα πρέπει να βεβαιωθούν ότι μεταδίδουν το μήνυμα που λαμβάνουν σε αυτούς τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων.

Πολιτικές που στοχεύουν αυτούς που βρίσκονται χειρότερη κατάσταση θα πρέπει να φτάνουν σε εκείνους που είναι ανίκανοι να αξιώσουν τα δικαιώματά τους.

Πώς να συμμετέχετε πιο αποτελεσματικά στις δημόσιες διαβουλεύσεις. (Συνέδριο της Πράγας)

Χρησιμοποιώντας τις εμπειρίες των εταίρων και την ανάμιξη αυτών στα ΕΣΔ του 2006, οι συμμετέχοντες ανέλυσαν τους διάφορους μηχανισμούς διαβούλευσης από την προοπτική των κυβερνήσεων και των ΜΚΟ. Επίσης εξέτασαν το ρόλο των ηλικιωμένων στη συμμετοχική δημοκρατία με ειδική εστίαση στην ενδυνάμωσή τους και το ρόλο των οργανώσεων τέτοιων ομάδων.

Τι μπορεί να βελτιωθεί σε σχέση με τις προσεγγίσεις των κυβερνήσεων στην υλοποίηση της διαβούλευσης για την κοινωνική ένταξη;

> Τα μέτρα πολιτικής για τους ηλικιωμένους θα πρέπει να τοποθετηθούν εντός ενός περιεκτικού πλαισίου, σε διαβούλευση με τις ΜΚΟ, με αναμενόμενες εκβάσεις, προθεσμίες και καταμερισμό προϋπολογισμού για να διευκολυνθεί η υλοποίηση και η παρακολούθηση αυτών των μέτρων.

> Βελτίωση της πρόσβασης των ηλικιωμένων στις τοπικές αρχές (ευθύτητα και διαφάνεια των δημόσιων αρχών) έτσι ώστε να διαδραματίσουν οι ΗΒΦ σπουδαίο ρόλο στην τοπική διαδικασία χάραξης πολιτικής.

> Απαιτείται διαμοιρασμός εξουσίας ανάμεσα στις τοπικές και εθνικές αρχές. Από την προοπτική των ΜΚΟ, είναι ζωτικής σημασίας να μπορούν να απευθύνουν οι τοπικές αρχές τις ανάγκες των ηλικιωμένων από το λαϊκό επίπεδο έως τα περιφερειακά, ομοσπονδιακά και εθνικά επίπεδα.

> Ενδυνάμωση του διαλόγου και της συζήτησης για την διαδικασία κοινωνικής ένταξης ορίζοντας δημόσιους υπαλλήλους ως πρόσωπα επαφής στην αστική κοινωνία, όπως τον Υπουργό για τους ηλικιωμένους στη Σουηδία, τον Διαμεσολαβητή στη Φινλανδία κλπ.

> Δεδομένης της πολυπλοκότητας των ζητημάτων που σχετίζονται με το γηρασκόμμενο πληθυσμό (π.χ. μεταρρύθμιση συντάξεων, κοινωνικές υπηρεσίες), αυτοί οι δημόσιοι υπάλληλοι θα μπορούσαν να διευκολύνουν την ανταλλαγή εμπειριών και ορθών πρακτικών για το πώς θα μπορούν να διευθετηθούν καλύτερα τα συμφέροντα των ηλικιωμένων που επηρεάζονται από τις μεταρρυθμίσεις, όπως στις υπηρεσίες περίθαλψης της υγείας, τα συνταξιοδοτικά συστήματα κλπ.

> Δημιουργία επαφών ανάμεσα στους δημόσιους υπαλλήλους που συντονίζουν τα ΕΣΔ με εκείνους που τα προετοιμάζουν και εκείνους που εφαρμόζουν τις πολιτικές.

> Εξασφάλιση της ανταλλαγής πληροφοριών για τις τρέχουσες πρωτοβουλίες και την υλοποίηση των πολιτικών κοινωνικής ένταξης, έτσι ώστε οι τοπικοί και περιφερειακοί πολιτικοί, μαζί με τα δίκτυα των ΜΚΟ να μπορούν να μοιραστούν γνώση και εμπειρία για να βρουν τις σωστές λύσεις.

Τι μπορεί να βελτιωθεί σε σχέση με τις προσεγγίσεις των ΜΚΟ στη συμμετοχή στη διαβούλευση για την κοινωνική ένταξη;

> Ένας ρόλος όχι μόνο στην προετοιμασία, αλλά και στην παρακολούθηση και εφαρμογή των πολιτικών. Μία πλήρης αναγνώριση της ενεργού ανάμιξής τους σε αυτά τα στάδια είναι αναγκαία.

> Η προώθηση της δια βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης για την ενίσχυση της αυτοπεποίθησης των ηλικιωμένων και την ενθάρρυνση της δημιουργικότητάς τους, της υπερηφάνειάς τους και της εμβέλειάς τους, καθώς επίσης και για τη βελτίωση των επικοινωνιακών ικανοτήτων τους.

> Όταν οι οργανώσεις που εκπροσωπούν τους ΗΒΦ αποφασίζουν να μιλήσουν εκ μέρους τους στους πολιτικούς, είναι πολύ σημαντικό να παραμείνουν ένας ουδέτερος μεσολαβητής στη μετάδοση της φωνής από το λαϊκό επίπεδο.

> Ενδυνάμωση της συμμετοχής των ΜΚΟ στον τοπικό σχεδιασμό πολιτικής, καθώς αυτό είναι το επίπεδο που βρίσκεται πιο κοντά στους ανθρώπους που βιώνουν τον κοινωνικό αποκλεισμό. Οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής και οι δημόσιοι υπάλληλοι σε εθνικό επίπεδο έχουν πιο ασαφή εικόνα των τοπικών προβλημάτων. Για τις ΜΚΟ, αυτό εγείρει το ζήτημα του πού είναι τοποθετημένη η εκτελεστική εξουσία και κατά συνέπεια πού να επικεντρώσουν τις προσπάθειές τους για να επηρεάσουν το περιεχόμενο των ΕΣΔ για την κοινωνική ένταξη.

> Ενδυνάμωση της συνεργασίας και του συντονισμού των θέσεων και δράσεων με άλλα δίκτυα, π.χ. που εκπροσωπούν τη νεολαία, την οικογένεια, τις γυναίκες. Αλλαγή της αρνητικής εικόνας των ηλικιωμένων και της γήρανσης μέσω της ανάπτυξης της διαγενεακής προοπτικής και μίας διαθεματικής προσέγγισης.

> Αύξηση των οργανώσεων των ηλικιωμένων και εστίαση προσοχής σε ζητήματα που σχετίζονται με την ηλικιακή διάκριση όπως, σε σύγκριση με άλλα δίκτυα ΜΚΟ, οι ΜΚΟ ηλικίας τείνουν να είναι λιγότερο ηχηρά σε κάποια Κράτη Μέλη.

> Οι ίδιοι οι σύλλογοι των ηλικιωμένων χρειάζεται να επιβεβαιώνουν ότι συμπεριλαμβάνουν τη φωνή των πιο ευάλωτων στο έργο τους, π.χ. κάνουν προσπάθεια να φτάσουν τους πιο ευάλωτους και να παρέχουν την απαραίτητη υποστήριξη που θα τους επιτρέψει να συμμετάσχουν στα τοπικά εργαστήρια.

Πώς θα ενδυναμωθούν οι ευάλωτοι ηλικιωμένοι;

> Ένταξη των ΗΒΦ στις δραστηριότητες των ΜΚΟ – απόπειρα να συμπεριληφθούν οι ηλικιωμένοι στην καθημερινή εργασία των δικτύων, δηλαδή η πρακτική της ενεργούς ένταξης εντός των ίδιων των δομών τους για την παροχή ενός παραδείγματος στην κοινωνία και στις τοπικές αρχές.

> Παροχή πρακτικής εμπειρίας – ανάμιξη των ΗΒΦ στις τοπικές επιτροπές, στις ομάδες εργασίας, στα ερευνητικά προγράμματα κλπ σε όλα τα θέματα τόσο σε τοπικό όσο και εθνικό επίπεδο.

III. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ

> Να γίνουν ορατοί οι ΗΒΦ – με τη συμμετοχή τους σε πάνελ συζητήσεων, κριτικές επιτροπές κλπ.

> Συστηματική πληροφόρηση – παροχή ενημερωμένων και απαραίτητων πληροφοριών στους ΗΒΦ ώστε να διευκολυνθεί η συμμετοχή τους στην κοινωνία.

> Ανάπτυξη κοινωνικών δραστηριοτήτων – για την ενδυνάμωση της αυτό-εκτίμησης ανάμεσα στους ΗΒΦ και την ανάπτυξη της υπερηφάνειάς τους που είναι ηλικιωμένοι.

> Εξασφάλιση ανατροφοδότησης – ανάπτυξη μηχανισμών αναφορών, δηλαδή εισφορές σε εκθέσεις ερευνών, τηλεφωνικές συνεντεύξεις.

> Προσφορά κατάρτισης – για την ανάπτυξη δεξιοτήτων π.χ. στην δημόσια ομιλία, συζήτηση, παρουσίαση περιπτώσεων, εργασία με νέες τεχνολογίες.

> Προώθηση της ισότητας των φύλων – εξασφάλιση καλύτερης ανάμιξης των ηλικιωμένων γυναικών, οι οποίες δυσαναλογικά αποκλείονται από τη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

> Προώθηση της αμοιβαίας υποστήριξης – ανάπτυξη μίας αίσθησης αλληλεγγύης εντός των κοινωνιών των ΗΒΦ.

Πώς θα εξασφαλίσετε ότι ακούγονται οι ηλικιωμένοι;

> Χρησιμοποιήστε τα μέσα ενημέρωσης – ειδικά το τοπικό ραδιόφωνο και τηλεόραση, δηλαδή πρωινά προγράμματα που θα εγείρουν τη συνείδηση για τα ζητήματα των ηλικιωμένων.

> Μηνύματα «προβολής» - εσιτάτε στην επικοινωνία ώστε να γίνονται τα μηνύματα σύντομα και να βρίσκουν ακριβώς το στόχο τους.

> Μοιραστείτε εμπειρίες και ιδέες – μεταδώστε παραδείγματα ορθών πρακτικών εκτός των δικτύων των ηλικιωμένων.

> Ενεργήστε πολιτικά – δημιουργήστε έναν κατάλογο απαιτήσεων και αποστείλέτε τον σε υποψήφιους προ των εκλογών.

> Καινοτομήστε – για την αύξηση της κατανόησης σχετικά με την κατάσταση των ΗΒΦ, δηλαδή ζητήστε από έναν πολιτικό να ζήσει με τη μέση σύνταξη για μία εβδομάδα ή ένα μήνα και να αναφέρει την εμπειρία του επάνω σε αυτό.

«Είναι πολύ σημαντικό να βελτιωθεί η εικόνα των ηλικιωμένων στην κοινωνία και πιστεύω ότι τα ΜΜΕ παίζουν έναν πολύ σπουδαίο ρόλο σε αυτό. Μερικές φορές μπορεί να θρείτε μόνο μία υποτιμητική εικόνα των ηλικιωμένων που φαίνονται στα ΜΜΕ κατά κύριο λόγο ως ανίκανοι, εξαρτώμενοι και χωρίς καμία σπουδαιότητα στην κοινωνία».

Συμμετέχουσα, 81, Πράγα, Δημοκρατία της Τσεχίας

> Πείτε τις ιστορίες των ανθρώπων – χρησιμοποιήστε συγκεκριμένα παραδείγματα ηλικιακής διάκρισης, δηλαδή παρουσιάστε τις πραγματικές περιπτώσεις από την καθημερινή ζωή.

> Κινητοποιήστε γηραιότερους ψηφοφόρους – εμπλέξτε τους άμεσα σε δραστηριότητες δημιουργίας λόμπι, δηλαδή πριν τις τοπικές εκλογές.

> Εργαστείτε συστηματικά – επαναλάβετε τις ίδιες δραστηριότητες τόσο μεσοπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα για να εξασφαλίσετε την καλύτερη ορατότητα και κατανόηση αυτών των πρωτοβουλιών, δηλαδή επαναλαμβανόμενες εκστρατείες κάθε χρόνο και διατηρήστε επαφή και ενδυναμώστε την επικοινωνία με τους ίδιους δημόσιους υπαλλήλους και/ ή πολιτικούς.

«Δεν υπάρχει επαρκής σεβασμός στη μεγάλη ηλικία. Ο σεβασμός έχει κάνει φτερά. Όλοι γερνούν... Συμπεριφερθείτε όπως θα σας συμπεριφέρονταν».

Συμμετέχων, Tulse Hill, HB

Πώς μετράται η αποτελεσματικότητα της πολιτικής κοινωνικής ένταξης; (Συνέδριο του Δουβλίνου)

Οι συμμετέχοντες ανέλυσαν το ρόλο των ηλικιωμένων που βιώνουν τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό και των οργανώσεών τους στην παρακολούθηση και αξιολόγηση των ΕΣΔ για την κοινωνική ένταξη. Οι συζητήσεις επίσης εξέτασαν τον ορισμό και τη μέτρηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού των ηλικιωμένων.

Πώς να εμπλέξετε τους ηλικιωμένους και τις οργανώσεις τους στις πολιτικές παρακολούθησης και αξιολόγησης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού σε όλα τα επίπεδα;

> Δημιουργήστε συμμαχίες με τους κοινωνικούς εταίρους, άλλους κοινωνικούς εκπροσώπους ή πολιτικά κόμματα για να καταφέρετε να ακουστεί η φωνή των ηλικιωμένων όσο το δυνατόν ευρύτερα.

> Αναζητήστε ανταλλαγή πρακτικών και γνώσης με άλλες ΜΚΟ και κοινωνικούς εταίρους, ερευνητικά ιδρύματα και τον ιδιωτικό τομέα σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και διεθνές επίπεδο.

> Αναπτύξτε επαφές με άλλους οργανισμούς που δεν σχετίζονται ειδικά με την ηλικία και τη γήρανση (π.χ. ανέργους, ανάπηρους, μετανάστες κλπ) με σκοπό την επίτευξη μιας γενικής παραδοχής για την αντιμετώπιση της πολιτικής κοινωνικής ένταξης.

> Εκπαιδεύστε και κατάρτιστε τους ανθρώπους πάνω από την ηλικία των 50 να κάνουν καλύτερη χρήση των εργαλείων επικοινωνίας ώστε να εκφράζουν τις

απαιτήσεις τους και να ενισχύουν το δικαίωμά τους να συμμετέχουν στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

> Χρησιμοποιήστε διάσημα δημόσια πρόσωπα για να αυξήσετε την αναγνώριση των ζητημάτων φτώχειας και κοινωνικής ένταξης εμπλέκοντάς τους σε εκδηλώσεις φιλανθρωπίας, εκστρατείες και συζητήσεις για τους ηλικιωμένους. Το γεγονός ότι είναι διάσημοι μπορεί να βοηθήσει να γίνουν ευρύτερα γνωστά τα θέματα της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

> Δημιουργήστε οργανισμούς λόμπι όπως κοινοβούλια ηλικιωμένων πολιτών, τα οποία θα μπορούν να δώσουν κάποια εξουσία στους ηλικιωμένους και να διευκολύνουν τη συμμετοχή τους σε συζητήσεις περί πολιτικής.

> Δημιουργήστε δίκτυα γειτονιών για να αξιολογήσετε τις ανάγκες των περισσότερο αποκλεισμένων και να φέρετε τις αξιολογήσεις τους στην προσοχή των τοπικών και εθνικών κυβερνήσεων

> Διαπραγματευτείτε τα ειδικά κονδύλια προϋπολογισμού σε τοπικά και εθνικά επίπεδα για την υποστήριξη των οργανισμών που στηρίζουν τους ΗΒΦ.

> Δημιουργήστε επίσημα πλαίσια ή συνεργασίες ανάμεσα στις κυβερνήσεις, τις τοπικές αρχές, τους παροχείς υπηρεσιών και τους ΜΚΟ που εκπροσωπούν τους ηλικιωμένους για να διευκολύνετε την παροχή υπηρεσιών και μία κοινή παρακολούθηση διαδικασιών.

> Διεξάγετε ποιοτική και ποσοτική έρευνα εντός των ΜΚΟ για τον κοινωνικό αποκλεισμό και τη φτώχεια, λαμβάνοντας από την άμεση εμπειρία των ηλικιωμένων ξεχωριστά για να ενισχύσετε την εργασία τους για υπεράσπιση και να βελτιώσετε την παροχή υπηρεσιών.

> Αυξήστε τη γνώση σχετικά με την κατάσταση των ηλικιωμένων ανθρώπων ανάμεσα στις τοπικές αρχές μέσα από αναφορές, παρουσιάσεις και εργασίες, με άμεση συμμετοχή των ηλικιωμένων που βιώνουν τον αποκλεισμό.

> Εμπλέξτε τα ΜΜΕ στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό για να βοηθήσετε να εγερθεί η δημόσια συνειδηση σχετικά με τους ΗΒΦ, συμπεριλαμβάνοντας τις ειδικές και ύψιστης προτεραιότητας ανάγκες τους.

Πώς μετράται η φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός των ηλικιωμένων;

Υπάρχουν κοινώς κατανοητά και αποδεκτά μέτρα που ορίζουν τη φτώχεια και/ ή τον κοινωνικό αποκλεισμό. Εντούτοις, όλοι πρέπει να έχουν υπόψη ότι η φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός μπορεί να σημαίνουν διαφορετικά πράγματα για διαφορετικούς ανθρώπους καθώς η προσωπική αντίληψη επίσης ορίζει την έννοια του κοινωνικού αποκλεισμού κάποιου.

Η ευρεία προσέγγιση για την κατανόηση του κοινωνικού αποκλεισμού ανάμεσα στους ηλικιωμένους θα πρέπει να ενσωματώνει τις ακόλουθες διαστάσεις:

> Κοινωνικές σχέσεις (όπως επαφή με την οικογένεια και φίλους)α

> Πολιτιστικές δραστηριότητες (όπως κινηματογράφος ή θέατρο)α

> Πολιτικές δραστηριότητες (όπως το να είναι μέλη σε μία ομάδα κοινωνικού ενδιαφέροντος, να προσφέρουν εθελοντική εργασία, να ψηφίζουν)α

> Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες (όπως κοινωνικές

και υγειονομικές υπηρεσίες, ταχυδρομικές υπηρεσίες, μεταφορά/ τοπικά καταστήματα κλπ)α

> Βασικά στοιχεία διαβίωσης (όπως έναν αξιοπρεπή χώρο στέγασης, χώρο να δέχονται καλεσμένους, διαθεσιμότητα μπάνιου/ ντους, μία εξοπλισμένη κουζίνα)α αυτά τα βασικά στοιχεία θα πρέπει να αποτελούν βασική εγγύηση σε όλουςα

> Πρόσβαση στην ενημέρωση και κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε επαγγελματική μετεκπαίδευση και νέες τεχνολογίεςα

> Ενταξη στη γειτονιά (η αίσθηση ασφάλειας στην περιοχή)α

> Οικονομικά προϊόντα (όπως τραπεζικό λογαριασμό ή μακροπρόθεσμη αποταμίευση)α

> Ικανότητα υλικών αγαθών (όπως η ικανότητα να μπορεί να αντέξει οικονομικά κάποια οικιακά αναλώσιμα αγαθά ή ετήσιες διακοπές).

Ποιες διαστάσεις της ποιότητας διαβίωσης θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τη μέτρηση του αντίκτυπου στην πολιτική κοινωνικής ένταξης;

Ενας ορισμός που βασίζεται στην οικονομική όψη της κοινωνικής ένταξης δεν λαμβάνει υπόψη τους παράγοντες που μετρούν την ποιότητα διαβίωσης. Η ιδέα της ποιότητας διαβίωσης, η οποία έχει αδιαμφισβήτητο θετικό νόημα, βοηθά εκείνους που αντιμετωπίζουν τον κοινωνικό αποκλεισμό και τη φτώχεια να είναι βέβαιοι ότι τα μελήματά τους λαμβάνονται υπόψη στη διαδικασία λήψης αποφάσεων χωρίς τον κίνδυνο στιγματισμού.

Έτσι, είναι απαραίτητο να αξιολογηθεί η πολιτική κοινωνικής ένταξης από μία ευρύτερη προοπτική και να αντικατοπτριστεί σε έναν ευρύτερο ορισμό και αντίληψη της ιδέας «ποιότητα διαβίωσης». Η ποιότητα διαβίωσης είναι μία έννοια που εγγυάται ότι οι άνθρωποι που αντιμετωπίζουν κάθε είδους πρόβλημα στη ζωή λαμβάνουν πραγματική αναγνώριση του δικού τους και πολύ συχνά πολύ συγκεκριμένου προβλήματος, όπως:

> Επαρκές Εισόδημαα

> Κοινωνικά δίκτυα α

> Επαρκείς και εύκολα προσβάσιμες υπηρεσίες

> Καλής ποιότητας οικονομικά προσιτές, εάν όχι δωρεάν, υγειονομικές και κοινωνικές υπηρεσίες και μακροπρόθεσμη περίθαλψηα

> Δικαίωμα στην αξιοπρέπειαα

> Κοινωνική εικόνα κλπ.

Ποιες υποομάδες ή κατηγορίες ηλικιωμένων χρειάζονται ειδική προσοχή από τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής;

Κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση ενεργειών και μέτρων κοινωνικής ένταξης, είναι πολύ σημαντικό να ιεραρχήσουμε τις ανάγκες, κυρίως για τις πιο ευάλωτες ομάδες των ηλικιωμένων, των οποίων οι προοπτικές για την πολιτική κοινωνικής ένταξης συνήθως είναι ανύπαρκτες:

III. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ

> Άνθρωποι με ανικανότητα

> Ηλικιωμένες γυναίκες και χήρες που ζουν με τη σύνταξη του συζύγου τους

> Άνθρωποι που υποφέρουν από άνοια

> Κακοποιημένοι και παραμελημένοι άνθρωποι

> Άστεγοι ηλικιωμένοι

> Μετανάστες

> Ατομα των οποίων το επίπεδο μόρφωσης αποτελεί εμπόδιο

> Σύντροφοι ανθρώπων που έχουν διαπράξει εγκλήματα

> Άνθρωποι που ζουν σε αγροτικές περιοχές

> Ενίσχυση της κινητικότητας των ηλικιωμένων

> Μέλη οικογένειας που φροντίζουν ευάλωτους ηλικιωμένους συγγενείς.

Ποιες είναι οι προτεραιότητες στο έργο του AGE για την κοινωνική ένταξη;

(Συνέδριο στο VILNIUS)

Το AGE προτίθεται να αναπτύξει το μελλοντικό του έργο επάνω στην κοινωνική ένταξη και θα:

> Προωθήσει τα ευρήματα του έργου και τα βασικά μηνύματα σε επίπεδο ΕΕ με σκοπό να επηρεάσει το εθνικό επίπεδο χάραξης πολιτικής το οποίο σταδιακά αντικατοπτρίζεται στις τοπικές διοικήσεις και δήμους κλπα

> Διευρύνει το φάσμα της ατζέντας κοινωνικής ένταξης του AGE για να συμπεριλάβει ζητήματα όπως την προστασία του καταναλωτή, τις νέες τεχνολογίες, τη μεταφορά, την κοινωνική συμμετοχή, την υγεία, την εκπαίδευση κλπα

> Καλέσει την εκ νέου ευθυγράμμιση των ορίων ανάμεσα στις εθνικές αρμοδιότητες και αυτές της ΕΕ για τις κοινωνικές πολιτικέςα το σχέδιο διαθέτει έναν εκτενή κατάλογο ζητημάτων επάνω στα οποία οι ηλικιωμένοι θα ήθελαν να πάρει πρωτοβουλία η ΕΕ και να προτείνει λύσεις για την πολιτικήα

> Καθοδηγήσει τους οργανισμούς μέλη του AGE σχετικά με τους ισχυρότερους μοχλούς για αλλαγή πολιτικήςα

> Προωθήσει το ρόλο των ηλικιωμένων εντός των κοινωνικών εταιριών σε επίπεδο ΕΕ, δηλαδή οι ηλικιωμένοι πρέπει να θεωρούνται κανονικοί παράγοντεςα

> Προωθήσει τις προτεραιότητες πολιτικής που σχετίζονται με την κοινωνική ένταξη εντός του AGE και θα μεταφέρει τις δεξιότητες και τη γνώση ανάμεσα στα μέλη του AGEα

«Θα αισθανόμουν πολύ ανασφαλής σε αυτή την περιοχή τη νύχτα. Φυσικά, η περιοχή μοιάζει ακόμα χειρότερη γιατί κανείς δεν κυκλοφορεί τη νύχτα».

Συμμετέχων, Aylesbury Estate, HB

> Αναγνωρίζει τις διαφορές των πλαισίων ανάμεσα στους οργανισμούς μέλη του AGE, δηλαδή τα διαφορετικά στάδια ανάπτυξης στον κοινωνικό τομέα σε όλα τα Κράτη Μέλη με ποικίλα εμπόδια στη χάραξη πολιτικών, και να τα εντάξει στις θέσεις ή τις δηλώσεις πολιτικής του AGEa

> Μεσολαβήσει ανάμεσα στην ατζέντα πολιτικής κοινωνικής ένταξης της ΕΕ και τις εθνικές εξελίξεις ή τα ανοίγματα και τις ευκαιρίες στον κοινωνικό τομέα π.χ. νομοθετικές πρωτοβουλίες. Η Ομάδα Ειδικών Κοινωνικής Ένταξης AGE (ΟΕΚΕ) θα πρέπει να επικεντρωθεί στις πολιτικές συζητήσεις που λαμβάνουν χώρα στα Κράτη Μέλη και μετατρέπουν αυτή τη γνώση σε δράσεις του AGEa

> Αλλάξει το ζήτημα του κοινωνικού αποκλεισμού των ηλικιωμένων σε μία θετική πορεία σχετικά με την πρόληψη και προώθηση της κοινωνικής ένταξηςa

> Συνεχίσει να ασκεί πίεση στις εθνικές κυβερνήσεις να δώσουν προτεραιότητα στις εργασίες για το δυνητικό αποκλεισμό των ηλικιωμένων με σκοπό να εκκινήσουν την πολιτική και τις νομοθετικές αλλαγές ώστε να αποτρέψουν να ξεφύγουν αυτοί οι άνθρωποι κάτω από το όριο της φτώχειας και/ ή να καταστούν κοινωνικά αποκλεισμένοιa

> Εστιάσει στην ανάπτυξη νέων δεικτών για την κοινωνική ένταξη π.χ. μη νομισματικών δηλαδή να προβεί σε μία προσέγγιση «ποιότητας διαβίωσης» για να μετρήσει την αποτελεσματικότητα των πολιτικών κοινωνικής ένταξηςa

> Εκμεταλλευτεί πλήρως την ανάμιξη των σχετικών φορέων που ασχολούνται με τα ζητήματα των ηλικιωμένων, συμπεριλαμβανομένων των στελεχών των υπηρεσιών υγείας καθώς συχνά έχουν ένα ρόλο ο οποίος είναι ίσης σημασίας με εκείνο της τοπικής κυβέρνησης για τον ορισμό των πολιτικών μέτρωνa

> Προωθήσει ένα σύστημα καταγραφής ή αξιολόγησης για την καθημερινή πρακτική των παροχών κοινωνικών υπηρεσιών. Η παροχή υπηρεσιών μπορεί επίσης να είναι ένα μέσο καταγραφής των ανησυχιών και των ενδιαφερόντων των ηλικιωμένων. Τα συμπεράσματα και οι απαιτήσεις από

«Ζω μόνη, είμαι άρρωστη. Φοβάμαι τη μοναξιά. Αλλά το πιο δύσκολο πρόβλημα που πρέπει να αντιμετωπίσω είναι το ελάχιστο εισόδημα με το οποίο πρέπει να ζήσω, το οποίο είναι μόνο 600 ευρώ. Κλαίω πολύ αλλά φαίνομαι ήρεμη και ψύχραιμη όταν θγαίνω έξω... η σύνταξη θα έπρεπε να σημαίνει ξεκούραση και χαλάρωση αλλά εγώ τη θρίσκω μία απελπισμένη πάλη».

Κυρία Siam, 61, Λιθανέζικης καταγωγής, Μοσαλία, Γαλλία

αυτά τα μέτρα θα εμπλουτίσουν τις συζητήσεις και θα ενδυναμώσουν τα βασικά πολιτικά μηνύματα.

Ένταξη των ζητημάτων της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού στις εργασίες της Γραμματείας του AGE στις Βρυξέλες και των εθνικών οργανισμών μελών:

> Η συγκέντρωση των προσπαθειών του AGE στους πιο μειονεκτούντες ηλικιωμένους καθώς τα ζητήματα φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού έχουν ήδη καταστεί κεντρικό θέμα στις εργασίες πολιτικής του AGEa

> Η ενδυνάμωση της ανάπτυξης ικανοτήτων των μελών της μέσω της συμμετοχής τους στην Ομάδα Ειδικών Κοινωνικής Ένταξης του AGE και απώτερη επιδίωξη να επηρεαστεί η αλλαγή πολιτικήςa

> Η ανάληψη των ζητημάτων που εγείρονται στα εργαστήρια του έργου εντός του πλαισίου του ΟΕΚΕ και άλλων ομάδων ειδικών του AGE και η σύνδεση αυτών με μία συνολική ανάλυση των ζητημάτων προτεραιότητας του AGE όπως ο αντίκτυπος της φτώχειας και της ανεπάρκειας συντάξεων, η δοκιμή των μέσων, οι συνδέσεις ανάμεσα στην άσηχημη υγεία και τον κοινωνικό αποκλεισμό, η θεσμική μέριμνα, η ηλεκτρονική ένταξη κλπa

> Η περαιτέρω ανάπτυξη της συνεργασίας ανάμεσα στα μέλη του AGE για να μοιραστούν και να χρησιμοποιήσουν την εμπειρογνώμοσύνη τους όσο το δυνατόν ευρύτερα, π.χ. να διαδώσουν ευρέως τις συστάσεις του Help the Aged από τους εταίρους του έργου του Δικτύου της Ανατολικής και Κεντρικής Ευρώπης σχετικά με το έργο των ομάδων ειδικών του AGEa

> Η επανάληψη των βασικών μηνυμάτων του έργου «Ξανά και ξανά» τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και σε εθνικό επίπεδο με σκοπό την επιρροή προγραμμάτων και δράσεων από την προοπτική της λαϊκής βάσηςa

> Η εξέταση πιο καινοτόμων τρόπων ή καναλιών διαβίβασης αυτών των μηνυμάτων π.χ. μέσω πανεπιστημίων, κέντρων ακαδημαϊκής έρευνας, διαγενεακών πρωτοβουλιών κλπa

> Η διάδοση των αποτελεσμάτων του έργου του AGE σε άλλες ΜΚΟ εν όψει των πιθανών συμμαχιών στις διαδικασίες κοινωνικής ένταξηςa

> Ενώ είναι απαραίτητη μία κοινή μέθοδος διάδοσης, αυτό θα πρέπει να προσαρμοστεί στα συγκεκριμένα πλαίσια της κάθε χώρας οι εθνικοί οργανισμοί μέλη του AGE θα είναι υπεύθυνοι για αυτές τις προσαρμογέςa

> Η βοήθεια των μελών στα νέα Κράτη Μέλη της ΕΕ να αποκτήσουν εμπιστοσύνη και να μάθουν για τη διαδικασία κοινωνικής ένταξης, καθώς επίσης και να τους δείξουν πώς μπορούν να επηρεάσουν την αλλαγή πολιτικήςa

> Οι οργανισμοί μέλη του AGE θα πρέπει να αναζητήσουν τη βελτίωση των συνθηκών των ηλικιωμένων με τους οποίους και για τους οποίους εργάζονται και να συνομιλήσουν αποτελεσματικά με εκπροσώπους των ΜΚΟ και με υπουργεία σε όλους τους σχετικούς τομείς, όπως μεταφορές, στέγαση και εκπαίδευση κλπ.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

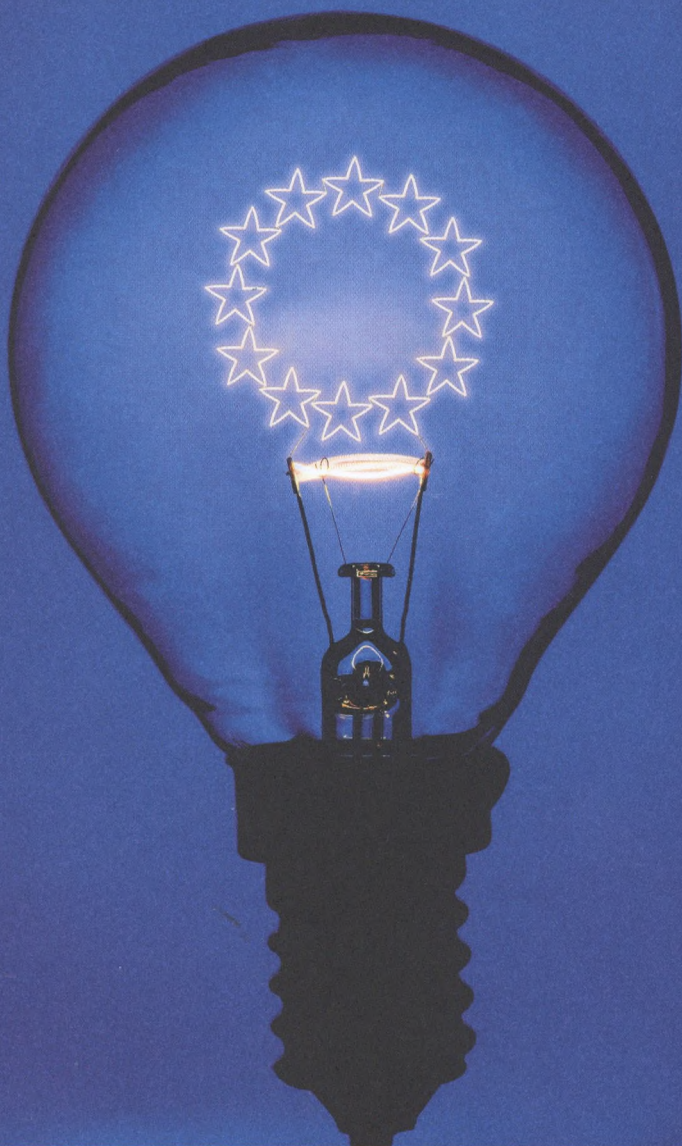
Ο απώτερος στόχος του AGE είναι να βελτιώσει την ποιότητα ζωής για τους ηλικιωμένους αλλάζοντας την αντίληψη που επικρατεί για αυτούς και βελτιώνοντας τους πόρους που καταμερίζονται στους ηλικιωμένους. Αυτό το έργο έδειξε ότι οι ηλικιωμένοι μπορούν και θέλουν να καταγράψουν και να αξιολογήσουν τις δικές τους ανάγκες. Ενώ οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής πρέπει να παρέχουν στους ηλικιωμένους ευκαιρίες να καταρτίζονται και να ενδυναμώνονται με τέτοια μέσα, μία συμμετοχική προσέγγιση στην αξιολόγηση των άμεσων αναγκών τους πρέπει να καταστεί βασικό στοιχείο για το σχεδιασμό πολιτικής σε όλα τα επίπεδα. Η άμεση ανάμιξη των ηλικιωμένων που βιώνουν τη φτώχεια και/ ή τον κοινωνικό αποκλεισμό στη χάραξη πολιτικής θα πρέπει σταδιακά να εξασφαλίσει ότι οι πραγματικές που αντιμετωπίζουν οι ηλικιωμένοι πραγματικά αντικατοπτρίζονται στην ανάπτυξη και την υλοποίηση της πολιτικής κοινωνικής ένταξης, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών όπως η ΑΜΣ/ΚΠΚΕ και τα ΕΣΔ των Κρατών Μελών για την κοινωνική ένταξη.

Όσον αφορά τη διαδικασία κοινωνικής ένταξης της ΕΕ, αν και η εναρμονισμένη ΑΜΣ/ΚΠΚΕ παρέχει ένα χρήσιμο πλαίσιο προς συζήτηση και φέρνει κοντά τις εθνικές ατζέντες πολιτικής, δεν είναι το μόνο πλαίσιο και δεν είναι απαραίτητα η πιο αποτελεσματική δομή που

θα εξασφαλίσει και θα διαμορφώσει τις αλλαγές πολιτικής σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η αποτελεσματικότητα της επιλεγμένης μεθόδου φαίνεται πράγματι ότι εξαρτάται κατά πολύ από τη νοοτροπία των εθνικών κυβερνήσεων σε σχέση με την αρχή της άμεσης συμμετοχής των πολιτών και στο βαθμό στον οποίο η χάραξη πολιτικής συντονίζεται ανάμεσα στα τοπικά, περιφερειακά, εθνικά και ευρωπαϊκά επίπεδα. Περαιτέρω ενδυνάμωση όλων των υπαρχόντων πρωτοβουλιών και δομών που ασχολούνται με την κοινωνική ένταξη σε όλα τα επίπεδα θα είναι, λοιπόν, απαραίτητη για να αξιοποιηθεί πλήρως το αμοιβαίο δυναμικό και η προστιθέμενη αξία τους.

Η εργαλειοθήκη του εργαστηρίου AGE/inc θα παραμείνει ένα βασικό όργανο ώστε τα εθνικά δίκτυα του AGE να συμβουλευθούν τους ηλικιωμένους που βιώνουν τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό και σταδιακά να ενδυναμώνουν το ρόλο τους στην εφαρμογή και περαιτέρω ανάπτυξη των στρατηγικών κοινωνικής ένταξης, όπως τα ΕΣΔ. Είναι εξίσου σημαντικό οι υπερήλικες και περισσότερο αποκλεισμένοι ηλικιωμένοι να βρίσκονται στην καρδιά αυτού του έργου για να αναπτύξουν περισσότερο την ευαισθησία και την κατανόηση των αισθημάτων και των ζητημάτων των υπευθύνων χάραξης πολιτικής που επηρεάζουν αυτή την αόρατη ομάδα στις σημερινές κοινωνίες.

AGE – η Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα για τους Ηλικιωμένους ευχαριστεί:

- > Τους ηλικιωμένους συμμετέχοντες από τις επτά χώρες – εταίρους του έργου,
- > Τους Εταίρους του Έργου – Nijole Arbaciauskiene, Danguole Bartkute, Philomena Begley, James Bridge, Jean-Pierre Bultez, David Clark Mairead Haynes, Jean-Michel Hôte, Barbora Kolarova, Liz Mestheneos, Anna Pearson, Manuel Pinto, Constantinos Prouskas, Oldrich Stanek, Amy Swan και Elke Tippelmann;
- > Την Υπεύθυνη της Εργαλειοθήκης, Katherine Duffy;
- > Τους Εκπροσώπους από τα Υπουργεία Κοινωνικών Υποθέσεων της Τσεχίας, Γερμανίας, Ιρλανδίας, Λιθουανίας και Ηνωμένου Βασιλείου,
- > Την Υπεύθυνη Έργου εκ μέρους της ΓΔ Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ισότητας ευκαιριών, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Μαρία Άννα Παρασκευά,
- > Την Αντιπρόεδρο της Διακομματικής Ομάδας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τη Γήρανση, Jean Lambert MEK,
- > Τους Οικονομικούς Υπεύθυνους του Έργου – Hanan Soussi και Phoebe Kamugwiza,
- > Την Υπάλληλο Πολιτικής – Rachel Buchanan

και όλους όσους άλλους συνέβαλαν για την επιτυχή υλοποίηση του έργου AGE/inc.

Η έκθεση συντάχθηκε από τον Maciej Kucharczyk με τη συμβολή των Edward Thorpe και Jyostna Patel

AGE – η Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα για τους Ηλικιωμένους
www.age-platform.org

Rue Froissart 111
 B-1040 Bruxelles
 Tel +32 2 280 14 70
 Fax +32 2 280 15 22
info@age-platform.org

Το πρόγραμμα έχει χρηματοδοτηθεί από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα στο πλαίσιο του Προγράμματος Κοινοτικής Δράσης για την Καταπολέμηση του Κοινωνικού Αποκλεισμού 2002-2006.

Οι πληροφορίες που περιέχονται στο παρόν είναι αποκλειστική ευθύνη του συγγραφέα και η Επιτροπή αποποιείται οποιαδήποτε ευθύνη για τη χρήση η οποία μπορεί να υπάρξει.